Päewaleht

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“. Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised nummerid: nr. 428-84 lehe kontor, ukseboidja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukauplus tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Ilmub 7 korda näd
TELLIMISHINNAD

1 kuu postiga	1 kroon 80 senti.	1 kuu post	
2 kuud „	3 „ 60 „	2 kuud	
3 kuud „	5 „ — „	3 kuud	

Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s. Välismaale 4 kr. kuus.
Üle 3 kuu järgneva k
Aadres

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 se ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Kol kuni Kr. 3.— poole hinnaga
Kuulutuste koha valikut ei kindl
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbri laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need vastav postmark on lisatud.

Nr. 23 — Esmaspäeval, 24. jaanuaril 1938 — XXXI

GLORIA PALACE

VIIMAKS OMETI SUUR KAUAOODATUD ESIETENDUS!

MARIKA RÖKK KUULSAS CARL MILLÖCKERI HELIOPERETIS

GASPARONE

Millöckeri tuntud viiside hoogsus, osaliste tujukõllane mäng, huumor ja temperament ning Dalmaatsia maastikkude lõunamaine romantika — suurepärane kooskõla helis ja pildis.

JOHANNES HEESTERS, LEO SLEZAK, OSKAR SIMA

Miki-tuletõrjuja — värviline heligrotesk

Tall. Puut
Mööblimüü
dusühin
mööb
suures vali
headusega.
täidetaks
Tallinnas,
tel. 4

Tallinn-Walkla-Tallinna suusatamisel

Harju malew üldwõitja

Riigihoidja rändauhinna võitis meeskond koosseisus V. Uhkai, E. Tartu, E. Särak ja E. Siitan. — Narva piirivalvurid võitsid favoriitidena suusatamise Valklasse, kuid tagasisõidul suruti nad koguni kolmandaks! — Üllatus Lääne malevlastelt: kolmas koht. — Nooremad suusatajad lõid Vello Kaaristot

Tallinn-Valkla-Tallinn traditsiooniline teatesuusatamine riigihoidja rändauhinnale toimus eile üle riigi kogunenud 18 meeskonna osavõtul. Huvi selle suure teatesuusatamise vastu on kasvanud iga aastaga — eile oli kogu tee pikkusel näha tee ääres paiguti vägagi rohkesti huvilisi ja Valkla piirikivi juure oli kogunenud ligi pooletuhande inimese ümber. Teatesuusatamine osutus ühtlasi sedapuhku palju pinevamaks mõlemast varempeetust ja toimus täiesti erakordsetes oludes — kui varem oldi hädas lume vähesusega, siis seekord lume rohkusega. Lumesahkadega suudeti siiski tee enam-vähem läbipääsetavaks muuta, kusjuures Valklast Kuusalusse oli tee siiski paari kilomeetri ulatuses jäänud puhastamata ja sõidukid ei pääsnud läbi — juba kaasasõitnud paariteistkümne sõiduki ümberpööramine võttis aega üle tunni.

Seekordne teatesuusatamine tõendas suurt tasemetõusu ja tõi kaasa mõningaidki üllatusi. Kuigi favoriit ja läinudaastane võitja, Narva piirivalve meeskond, võitis esimese otsa, tuli üldvõitjaks tagasisõidul saavutatud suure ajaedu tõttu kaitseliidu Harju maleva esimene meeskond koosseisus V. Uhkai, E. Tartu, E. Särak ja E. Siitan. Tagasisõidul kolmandaks jäänud Narva piirivalve meeskond tuli üldkokkuvõttes teisele kohale koosseisus Munak, Vali, Pransa, Kaaristo ja Pomm. Kõige suuremaks üllatajaks oli aga kaitseliidu Lääne maleva meeskond, kes tagasisõidul tuli teiseks ja üldkokkuvõttes saavutas ülejäänud meeskondade ees kolmanda koha koosseisus Miller, Kiil, Tikerman, Kaasikov ja Lutter. Suured teened läänlaste edukuses on Läänemaa spordiinstruktoril Kaasikovil.

Juba võistluse esimene etapp Kadrioru ja Iru vahel näitas suurt tasemetõusu. Kui läinud aastal ajavahe esimese ja viimase vahel esimese etapi järel oli 18 minutit, siis tänavu ainult 3 minutit — kolme minuti jooksul olid vahetusjoone ületanud kõik 18 meeskonna esimesed suusatajad. Tallinn-Valkla vahel oli ajavahe esimese ja viimase vahel läinud aastal 55 minutit, tänavu ainult 32 minutit, tagasisõidul 38 minutit. Ei saa unustada aga seda, et läinud aastal enne tagasisõitu kestis puhkus öö läbi mõlema otsa vahel, tänavu aga suusatati sinna ja tagasi ühe päevaga!

✣

Teatesuusatamise start Kadriorus toimus pühapäeva hommikul kell 8, kusjuures kõigi meeskondade esimesed suusatajad väljusid korraga. Esi kohale surus enda peatselt Tallinna garnisoni mees Tamm, kes läbistas esimese etapi esimesena. Teises vahetuses surus enda esikohale Narva piirivalve mees Vali ja lõpuni jäid narvalased esikohale — kolmandas vahetuses Pransa ja viimase vahetuses Vello Kaaristo. Viimases vahetuses suusatas eriti tublilt Harju malevlane E. Siitan, viies Harju maleva teisele kohale ja saavutades Kaaristost ligi minuti võrra parema aja. Vello Kaaristo Valklas ratsaeskordi saatel viis pärja piirikivile, mille juures põlesid tuleriidad. Tsere Narva jaoskond ajaga 2.23,37. Teiseks jäi Harju maleva meeskond ajaga 2.24,40, kolmandaks Narva maleva 1. meeskond ajaga 2.27,52, neljandaks Viru mooniale järgnes lõunasöök Kuusalus.

Tallinn-Valkla teatesuusatamise võitis piirivalve maleva meeskond ajaga 2.28,42 ja viiendaks Lääne maleva meeskond ajaga 2.29,38. Järgnesid Tallinna-Harju Pol.-Am. Kogu, Harju mal. 2. msk., 1. jalaväe rügemendi msk., Tallinna garnison, Sakala malev, Narva maleva 2. msk., piirivalve Tallinna ja Lääne jsk., sõjaväe ühend. õppeasut., Tallinna malev, Tartu malev ja merekindlused, kuna Harju maleva 3. meeskond katkestas.

Riigihoidja rändauhinna võitja — kaitseliidu Harju maleva esimene meeskond ühes auhindadega — vasakult V. Uhkai, E. Särak, E. Siitan ja E. Tartu.

Tagasisõit toimus sula tõttu erakordsetes oludes, kusjuures paljud kannatasid ebakohase suusamäärde all. Rida meeskondi oli muutnud ka oma koosseisu. Esimese otsa võitja, Narva piirivalve meeskonna, esimeseks vahetuseks oli jälle Kaaristo, kes jäi aga peatselt teistest maha ja tahtis vahepeal koguni katkestadagi. Esimese vahetuse võitis konst. J. Tartu Tall.-Harju Pol.-Am. Kogust 7-minutilise edumaaga Kaaristo ees. Teine oli harjulane V. Uhkai, lüües Kaaristot kahe minutiga ja kolmas Tamm Tallinna garnisonist, jättes Kaaristo neljandaks. Teises vahetuses asus aga juhtima Harju malev ja juhtis lõpuni. Viimases vahetuses oli Harju maleval juba 4-minutiline edumaa, millest jatkus üldvõiduks. Teisele kohale rühkis Lääne maleva ankrumees Kaasikov, kuna kolmas oli narvalane Munak, kes esimese otsa järel oli Irusse jäänud omnibusel kaasasõitmise asemel puhkama. Selles järjekorras läbistatigi finiš.

Kadriorus toimus võistlevate meeskondade defileerimine Kadrioru lossi ees riigihoidja esindajale, Eesti Spordi Keskliidu esimehele, riigisekretär K. Terrasele, kellele võistlusest andis ülevaate talispordiliidu esimees G. Laanekõrb. Tervituskõnega vastas K. Terras, rõhutades teatesuusatamise tähtsust ja õnnitledes võitjaid. Tervituskõne lõpul laulis võistlejate rivi hümni, põlesid tõrvikud. Edasi siirduti sauna ja sealt koosviibimisele kaitseliidu majja.

Teatesuusatamise Valklast Tallinna võitis Harju maleva esimene meeskond ajaga 36,05. Teiseks jäi Lääne malev ajaga 2.42,32, kolmandaks piirivalve Narva jaoskond ajaga 2.45,50, neljandaks Tall.-Harju Pol.-Am. Kogu meesk. ajaga 2.46,13 ja viiendaks Viru malev ajaga 2.46,43. Järgnesid Harju maleva 2. msk., Sakala malev, Tallinna garnison, piirivalve Tallinna jsk., 1. rügement jne.

Koosviibimisel kaitseliidu majas anti üle võitjaile meeskondadele auhinnad, kusjuures väärtuslikuma neist — riigihoidja rändauhinna — sai üldvõitjana Harju maleva meeskond, võites selle juba teist korda. Kogu teatesuusatamise tulemused olid järgnevad:

1. Harju maleva esimene meeskond koosseisus V. Uhkai, E. Tartu, E. Särak ja E. Siitan — 1.59,45.

2 Piirivalve Narva jaoskonna meeskond koosseisus Munak, Vali, Pransa, Kaaristo ja Pomm — 5.08,27.

3. Lääne maleva meeskond koosseisus Miller, Kiil, Tikerman, Kaasikov ja Lutter — 5.12,10

4. Viru maleva meeskond koosseisus Kaljuvee, Rätsep, Näks, E. Rätsep ja Tamm — 5.12,25.

2. Piirivalve Narva jaoskonna meeskond koosseisus Männik, Otter, Särak, Tartu — 5.17,22.

Järgnesid Harju mal. 2 msk., Narva malev, Sakala malev, Tallinna garnison, 1. rügement, piirivalve Tallinna ja Lääne jaoskonnad, sõjaväe ühend. õppeasut., Narva mal. 2 msk., Tallinna malev ja Tartu malev, kuna Harju mal. 3 msk. ja merekindluste meeskond katkestasid.

Kino AMOR
ERAKORDNE NÄITLEJATE KOOSSEIS! HARUKORDSEIM F
JOAN CRAWFORD, ROBERT MONTGOMERY, WILLIAM POW
„Pärlid ja pisar
Lõbus, meelikõitev, pööraselt ärev ja täis ootamatuid üllatusi
II. Omapärasemaid filme seninähtuist, ainuke täiuslik film Inglise pidustusist! KOGU FILM LOOMULIKES VÄRVES
KUNINGAS GEORGE VI JA KUNINGANNA ELISABETHI
Ainult värviline film annab tõelise ettekujutuse pidustuste toredus

KINO „Mars“ Hospidali 2-a.
Kuulus viiulikunstnik Waša Prihoda kannab helitöid kunstilises suurfilmi
„Maharadža valge
Toredad maastikud, vaheldusr. tegevus ja esmajärgul. m
2) Rikkalik lisaeeska

Teie saavutate edu seltskonnas, kui mõistate tantsida, sellepärast alake kohe õppimisega tantsukursustel

H. KÜTTIM
Vene tän. 20, tel. 448-96.
Kavas kõik tantsuhooaja uudised.
Uue gr. älg. algajaile täna kl. 9 ja keskn. kl. 9.
Edasijõudn. keskn. kl. 8.
Viinivalsi lühiajaline erikursus algab täna kl. 7.
Eratunnid ja vastuvõtt kogu päev.
Nõudmisel õppejõudude saatmine maakohtadesse.

Kosmeeti
mänguasj
inven
väljar
kuni 50% hin
O-ü.
kaupl
Urla maj

Parim ja n
on siiski
Restoran-võ
„Brig
Telef. 428

Tarwiline ajakiri igale naisele.

Neil päewil ilmus müügile üldiselt wäga tuntud perekonna ja naiste lemmikajakiri „Kõigile“ nr. 1, mis 1938. aastast peale ilmub kuukirjana iga kuu 15. kuupäewal. Ajakiri „Kõigile“ saab alles maikuus s. a. 2 aastat wanaks, kuid selle lühikese ajaga on teinud ta suuri edusamme, tõustes eesti suuremaks ja tähtsamaks perekonna ja naiste suurajakirjaks. Hulk eriteadlasi töötab ajakiri „Kõigile“ toimetuses ja kaastöölisteena küll käsitöö, moejooniste, nute toidureceptide jne. koostamisel ja wäljatöötamisel. Samuti juttude, romaanide, naljade, karikatuuride walikul.

Igal toimetajal ja kaastöölisel on ainus siht ja mõte: teenida laitmatult oma ajakirja lugejaid, seepärast ongi ajakiri „Kõigile“ foliidne ja wäga tuumakas suurajakiri, mida peaks lugema iga naine. Peale selle on ajakiri „Kõigile“ odawam kui teised naisteajakirjad, sest ta on paksem, sisukam ja pildirohkem. Tellides tuleb palju odawam ja neile, kes 1. weebr. 1938. aasta peale tellinud, jagatakse nende wahel 10 wäärtuslikku kinki. Hind eudiselt 40 senti. Kaasas lõike- ja mustrileht. Müügil kõikjal. Tellimised Tallinn, Sauna 1—11.

Tuli hävitas Soomes paberivabriku

Helsingi, 24. 1. (ETA) Öö läbi wastu pühapäewa oli Walkeakoskel suur tulekahju, mis hävitas Myllysaare paberiwabriku. Pühapäewa hilisõhtul ei olnud tuli weel täiesti kustutatud. Kahjusid arwatakse tõenäwat mitme miljoni Soome margani. Tulekahju põhjus on seni selgumata.

Berliini linnap

Helsingi, 24. 1. oodatakse täna Helsingisse wig Steeget, kes tuleb ju duskoja kutsel. Steege liini majandusolu üle jälle Soomest.

Nõutakse kriisiaegse lisakinniswaramaksu kaotamist

Kriisimaksuna mõeldud riigi kinnisvaramaks läheb lisamaksuna omavalitsustele. — Majaomanike koja esitis valitsusele

1936. a. oktoobris saatis majaomanike koda wabariigi walitsusele esitise riigi kinniswaramaksu kaotamise asjus. Riik loobus küll hiljem sellest maksust, mis oli mõeldud omaaegse kriisimaksuna, kuid — omavalitsuste kasuks. Nüüd kordas koda oma esitist, mille sisu on alljärgnew:

Tagasi tulles meie esitisele 16. oktoobrist 1936. a. riigi kinniswaramaksu kaotamise asjas, mis seni teostamist pole leidnud, on majaomanike koja juhatusel au selles küsimuses täiendawalt järgmist ette kanda.

Riigi kinniswaramaksu kui kriisiaegse erimaksu kaotamise küsimus on laialistes majaomanike ringkonnis pidewalt päewakorrat püsinud ja selle ärakaotamist on korduwalt nõutud nii koja üldkoosoleku kui ka majaomanike organisatsioonide poolt üle maa.

Koja juhatus, seda asjaolu arwestades, ajus seisukohal, et tähendatud erakorraline maks, mida linnaomawalitsused „Linnades asetsewailt kinniswaradelt riigile wõetawa kinniswaramaksu seaduse muutmise seaduse“ (RT nr. 42 — 1936. a.) alusel on alates 1936. a. kaotanud lisasissetuleku-allikana, peaks praegusel normaalajal kaotatama. See nõue on seda enam põhjendatud, et linnas asetsewad kinniswarad on niigi kõrgelt maksustatud korraliste maksudega, nagu see nähtub meie esitises 16. okt. 1936. a. toodud andmeist.

Ka ei peaks riigi kinniswaramaksu kaotamine tekitama ülepääsmatnid raskusi linnaomawalitsustele, kuna 1936. a. uuena sisse seatud kogukonnamaks, mida majaomanikud kannawad ühel alusel teiste linnakodanikega, kompenseerib täielikult kinniswaramaksu riigi osa. Wastawate andmete wõrdlusest selgub, et kogukonnamaks eranditult kõigis linnades ületab riigi kinniswaramaksu, enamikus linnadest isegi mitmekordselt.

Kuna meie oma waremale esitisele samas küsimuses weel wastust pole saanud, ja praegust olukorda linnades asetsewate kinniswarade maksustamise suhtes ei saa pidada normaalseks, pöördume weel kord wabariigi walitsuse poole „Linnades asetsewailt kinniswaradelt riigile wõetawa kinniswaramaksu seaduse muutmise seaduse“ (RT nr. 42 — 1936) alusel ajutiselt linnadele lubatud riigi kinniswaramaksu kaotamiseks.

1936. a. andmeil moodustas linna ja riigi kinniswaramaks majade brutotulust:

Tallinna kiwimajade juures 5,06%—16,10%, puumajade juures 4,60%—11,50%; Tartu kiwimajade juures 7,25%—16,50%, puumajade juures 5,20%—14,50%; Walga kiwimajade juures 10,35%—14,50%, puumajade juures 6,20%—10,35%; Wiljandi kiwimajade juures 8,05%—13,70%, puumajade juures 4,85%—11,30%; Rõmme kiwimajade juures 6,90%, puumajade juures 5,50%.

Piirivahejuhtum Venega likvideeriti

Eesti ja Wene piiriwalwe wõimud lõpetasid Peipsi järwel aset leidnud piiriwahejuhtumi ülewaatuse läbimõtlemise kohal. N. Wene esindajad konstateerisid, et wahejuhtum on läbimõtlemata Eesti maalal.

Pühapäewal anti wenelastele wälja surmasaanud piiriwalwurite laibad.

toimus laupäewal Tallinna trükitööliste ühingu ruumes, kuhu kogunenud olid peaaegu kõik Tallinnas sellel kutsealal töötajad. Koosviibimine oli mõeldud tiheda kontakti sõlmendamiseks tsinkograafide wahel ja täitis täiel määral oma otstarbe. Märkid scheedewalmistajad) on ü Tallinna trükitööliste yere ametiühingut jõanud ainu

Tsinkograafide koosviibimine

Millal sündis Eesti riik?

Prof. Kliimanni arutluse puhul „Vabaduse Tulekul I."

Nida Tartu ülikooli õppejõude, professoreid ja awaliku elu tegelasi on annud wälja tähelepanuwäärima koguteose „Wabaduse Tulekul I" („Akadeemia" kirjastus 1938), mis sisaldab rikkalikke andmeid ning seisukohti meie riikliku iseseiswuse ettewalmistusest kui ka Wabariigi siinnist, mida elustawad weel selleaegsete tegelaste isiklikud mälestused ja ülestähendused. Seepärast on niisuguste materjalide koondamine ja awaldamine tänuwäärt töö.

Kõnesolewat koguteost lugedes jääb temast teatawal määral tendents-teose mulje, mis kahtlemata wähendab tema wäärtust. Sellelt seisukohalt äratab erilist tähelepanu prof. Kliimann'i uurimus ja wäitlus pealkirja all: „28. november", milles on wõetud ette wõrdlemisi tugew rünnak Wabariigi senise traditsioonilise aastapäewa, 24. weebruari, wastu.

Temale omase põhjalikkuse ning loogilise järjekindlusega, aga samuti ka „ainukompetentsena" püüab prof. Kliimann tõestada Eesti Wabariigi tekkimist Maanõukogu otsusega 28. novembrist 1917. a., mille järgi Eesti Maanõukogu tunnistab ennast Eestimaa ainsaks kõrgema wõimu kandjaks. Selle wastu aga 24. weebruarile ei anna prof. Kliimann olulist tähtsust, mainides, et „28. novembril irduti Wenemaast, 24. weebruaril ainult kuulutati sellest rahwale" ja et „24. weebruar jättis wabaks küsimuse Eesti riigi sõltumatusest", sest olewat weel wõimalik astuda iseseiswa, kuid sõltuwa riigina teiste wälisriikidega erilise riikide liitu jne.

Raasaegsetele tundubwad seesugused seisukohad teatawal määral rohkem kui üllatusena.

Enne kui asja sisu juure minna, tekib küsimus, millest kahjuks lugupeetud prof. Kliimann kas teadwalt, kuid siiski waikides mööda on läinud. Nimelt: Kui Eesti riik 28. novembril 1917. a. oli juba asutatud ja loodud, miks oli siis weel tarwis mõni kuu hiljem s. o. 24. weebruaril 1918. a. — seega juba teiskordselt — Eesti riiki luua? Sest oli ju mõlemal korral asja eesotsas üks ja sama rahwa esinduskogu — Maapäew — ja tema enese poolt moodustatud Wanematekogu, samuti ka sõed ja samad mehed, kellele ei oleks wõinud teadmata olla warem tehtud otsus Eesti riigi asutamisest. Ekslik oleks sõhineda siin prof. Kliimann'i tõlgitsusega, et „24. weebruaril ainult kuulutati sellest rahwale," mis warem juba tehtud oli.

Küsimuse raskuspunkt seisabki siin just selles, et kuni 24. weebruarini 1918. a. ei olnud nii rahwuswahelise kui ka riigiõiguse mõttes olemas Eesti riiki!

Mida sisaldab siis enese Maanõukogu otsus 28. novembrist 1917. a.?

Analüüseerides seda otsust end „kõrgemaks wõimu kandjaks" kuulutamise kohta, ei saa aga kahjuks seda milgil tingimusel pidada nii riigiõiguse, weel rohkem aga rahwuswahelise õiguse seisukohalt Eesti Wabariigi loomise algdokumendiks wõi asutamisaktiks, prof. Kliimann'i keeles aga „eelkonstitutsiooniks", kuna ta wõrreldes „Manifestiga" on liigagi kahwatu ja oma sõnastuses ebamäärane. Edasi puudub selles Maanõukogu otsuses une iseseiswa riigi tekkimiseks kõige tarwilikum ja olulisem — s. o.: lahtilöömine emariigist — Wenemaast ja iseseiswuse deklareerimine. Neile nõuetele wastab täielikult Eesti Maapäewa Wanemate Nõukogu „Manifest kõigile Eestimaa rahwastele" 24. weebruarist 1918. a., millega „Eestimaa tema ajaloolistes ja etnograafilistes piirides kuulutatakse tänasest peale iseseiswaks demokraatlikuks wabariigiks" ja millal lõplikult selle wäljakuulutamisega katkestati Eestimaal ja eesti rahwal riiklik side endise Wenemaaga, emariigiga.

Peatudes 28. novembri ja selle kontinuiteedi juures 24. weebruariga, leiab prof. Kliimann, et „Eesti riikliku iseseiswuse tekkimisloos „Manifest" ei olegi konstitutiiwne, s. o. loow riigiakt, waid „deklaratiiwne akt"! Sealsamas mõni rida edasi leiab ta siiski, et „sündmuste ahelas Manifest on ikkagi Eesti riigi teiseks eelkonstitutsiooniks," järelikult on ta ikkagi konstitutiiwne akt.

Tõeliselt ei ole „Manifest" Eesti riigi loomise mõttes mitte mingisugune „teine" eelkonstitutsioon, waid täiesti uus ja laiem ning ulatuslikum konstitutsiooniline akt kui seda on waidluse all olew Maanõukogu otsus.

Kui prof. Kliimann wäidab, et „riigi sünd ja riigi proklameerimine on kaks ise asja," ei saa ju ometi keegi tõendada, et 24. weebruari manifest oleks olnud Maanõukogu 28. novembrist otsuse proklameerimine! Kahjuks ei leia meie „Manifestist" sõnakestki sellest, et sellega kuulutatakse wälja waidluse all olewa Maanõukogu otsus! Wõtkem ligema waatluse alla see Maanõukogu otsus enese „kõrgema wõimu kandjaks" kuulutamise kohta. Teie ei leia sellest mingisugust resolutsiet otsust Eesti riigi asutamisest. See otsus sisaldab küll juhtnööre „Eesti Asutawa Kogu" kokkukutsumiseks „riiklise korra määramiseks", samuti ka juhtnööre Asutawa Kogu walimisteks, kuid ei sõnagi iseseiswuse deklareerimisest ja lahtiütlemist endisest emariigist, mis säärasel silmapilgul on ometi olulise tähtsusega. Meie wõime ju saada aru, et Maanõukogu liikmeil oli Eesti riigi loomine „keelel ja meelel", kuid juriidilises maailmas ei saa meie midagi rajada sellele, mida keegi mõtleb wõi tahab, waid sellele, mis on tehtud ja millele on antud dokumentaalne iseloom. Seepärast tuleb ebaõnnestunuks lugeda prof. Kliimann'i katse tõlgendada Maanõukogu 28. novembri otsust laiendawalt ja teha sellest järeldusi, mida sealt teha ei saa. Ustulege minugipärast kas wõi selleaegseid Maanõukogu liikmeid ja teie weendute nende waral, ilma et amatöörlikite 28. novembri otsust ennast, et keegi neist ise pole sellest resolutsioonist lugenud wälja iseseiswa riigi asutamist.

Prof. Kliimanni wäide, et „ka 24. weebruar jättis wabaks küsimuse Eesti riigi sõltumatusest", on nii juriidiliselt kui praktiliselt olnud tähtsusetu, sest meie wälisuhetes ja Eesti riigi „de facto" ning „de jure" tunnustamises pole seepärast tekkinud kellegagi sekeldusi.

Weel kord tagasi tulles „28. novembri" juure, ei saa salata selle otsuse ajaloolist tähtsust, kuna selles on esmakordselt wõetud kokku ja formuleeritud Eesti iseseiswuse mõte ja astutud samme edasi riikliku iseseiswuse poole, kuid ekslik on seda pidada Eesti riigi asutamise algdokumendiks, weel wähem aga „eelkonstitutsiooniks", kõige rohkem wõiks see olla waid selle kawa.

Lõpuks prof. Kliimann'i toetumine sellele, et „Eesti Kohuski on samuti tunnustanud oma riigi tekkimuks Maanõukogu Otsuse alusel ning loeb 28. novembrit riigi sünnipäewaks", ei saa käesolewal korral kohaldamisele tulla, kuna see kohtu otsus ei ole antud waidlustes 28. novembri ja 24. weebruari wahel, waid maaeraomanduse ja wõõrandamiste küsimustes, kus on taotletud hoopis eraõiguslikke sihte ja mainitud muuseas kõrwalmotiiwina. Ka kontinuiteet 28. novembri ja 24. weebruari wahel oli meil tegelikult siiski katkestatud enamlaste wõimule tulekuga kuni Saksa okupatsiooniwägede siiajõudmiseni. Wäide, nagu ei oleks meil enamlaste ajast midagi maksma jäänud, et pea paika. Sellest ajajärgust on meil siiski ainsa õigusliku aktina enamlikust riigikorrast piisima jäänud uue kalendri maksmapanek, mille järele teostame praegust ajaarwamist.

On wana tõde, et ajalooline sündmusi ei saa tagant järele teiseks muuta, ja kuigi tänapäewal ühele wõi teisele meeldiks Wabariigi aastapäewana 28. november, siis ometi ei saa seepärast Wabariigi õiget sünnipäewa salata maha. Seepärast see rünnak, mis on wõetud ette wabariigi senise aastapäewa wastu, on oma alustelt kui eesmärgilt ebaõnnestunud ega kannata wälja nii ajaloolist kui ka juriidilist kriitikat.

Aug. Otsa.

Munters läheb paavsti jutule

Katoliiklik usuteaduskond Riia ülikooli juure

Batikan, 23. 1. (ETA) (Havas) Läti wälisminister Munters Riia Nuntsiuse saatel tuli piihapäewal tagasi Batikani. Esmaspäewal Munters läheb uuesti riigisekretariaati. Loodetakse, et kokkuleppele wõidakse alla kirjutada teisipäewal, enne kui Munters sõidab Genfi, kus ta peab osa wõtma Rahwasteliidu nõukogu istungist.

Batikani ja Läti wahel on praegu otsustamisel katoliikliku usuteaduskonna loomine Riia ülikoolis. Läti walitsus soowib, et Läti katoliiklikud wajmulikud saaksid oma ettewalmistuse ja kõrgema eerihariduse Läti ülikoolis. Sellekohane lisaklausel tahetakse mahutada konkordaati, mis 1926. aastal on sõlmitud Läti ja Batikani wahel.

Riia, 23. 1. (ETA) (DNB) Siinsed lehed teatawad, et Läti wälisminister Munters wõetakse teisipäewal paawsti poolt audientsile.

Pr. Blum †

Pariis, 23. 1. (ETA) (Reuter) Proua Blum, endise peaministri abikaasa, suri laupäewa õhtul.

Salaorganisatsioonid Poola koolides

Warsjaw, 23. 1. (ETA) (Havas) Kuna mõnedes Warsjawi tütarlastekoolides on awastatud salaorganisatsioon, mida juhtis üks naisüliõpilane, kes on jaganud selle organisatsiooni liikmetele lõhkeaineid ja keemiasaadusi, andis haridusminister kõigi Warsjawi koolide direktoritele käsu tarwitusele wõtta kõik abinõud poliitilise kihutustöö wäljatõrjumiseks koolidest ja poliitiliste salaorganisatsioonide loomise takistamiseks õppeautustes.

Lumi rõhus maja katuse sisse

Elanikud jäid peawarjuta

Wirumaal Wohnja wallas juhtus lumerohke talwe tõttu raske õnnetus, mis asetas keerulise seisukorda ühe perekonna. S. Kiwilaidi maja katusele kogunes õige paks kord lund, mille allatõmbamist peremees aga ei pidanud tarwilikuks.

Laupäewal kuulsid majaelanikud pea kohal kahtlast raginat ja jooksid kõik wälja. Samal ajal kukkus sisse maja katus ning inimeste wäljajooksmine toimus wiimsel silmapilgul, sest ka maja lagi ei suutnud rasket katust kanda, waid warises kohati alla põrandale. Kiwilaidil asetsewad ühise katuse all elumaja, tall ja rehealune, millehes ulualt oli ka loomi. Nii elumaja kui ka loomade osas muutus maja elamiskõlbmatuks ja inimestel tuleb ulualust otsida wõõraste juurest.

Viljandi linnavalitsus tellib K. Pätsi nimelisi roose

Wiljandi linnawalitsus otsustas tellida Tallinnas asetsewalt aiandusbüroolt „Tsimlalt" roose, mis on arendatud kuulsa aiandusäri L. Spaekhi poolt ja pühendatud meie riigihoidjale K. Pätsile. „Taimla" on astunud ühenduse nimetatud wälismaa firmaga ja tahab seda erilist roosiliiki hakata laiemalt kewitama. Edaspidi kawatsetakse kuni Saksa okupatsiooniwägede siiajõudmiseni. Wäide, nagu ei oleks meil enamlaste ajast midagi maksma jäänud, et pea paika. Sellest ajajärgust on meil siiski ainsa õigusliku aktina enamlikust riigikorrast piisima jäänud uue kalendri maksmapanek, mille järele teostame praegust ajaarwamist.

Matieseni
ÕUNA MAHL
LUSCHER & MATIESEN

Uue triisi äraholdmine on wõimalik

Mehhaniseerimisega tööliste palkasid tõstma. — Majandusminister K. Selteri kõne Rakveres

Piihapäewal, 23. jaanuaril, kõneles majandusminister Karl Selter Rakweres ja Kundas. Mõlemas kohas kõneles minister täiskiilutud saalide ees. Minister puudutas peamisell une riigiwolikogu tööülesandeid ja tähendas kokkuwõttes järgmist:

Parlamendi-walimistele minnes meie peame arwestama esmajoones seda, et see walitakse piiramaks ajaks, wiieks aastaks, ja et rahwaesindusel tuleb täita wastutusrikkaid ülesandeid. Need ülesanded on kahesugused: sise- ja wälispoliitilised, kuid mõlemad on suured probleemid, mis ootawad lahendamist.

Puudutades majanduslike probleemide juures, märkis õnneleja, et üheks tähtsaks ülesandeks on meil majandusliku seisundi hoidmine praegusel tasemel ja selle edasiarendamine weelgi paremaks. Wiimase poolaasta jooksul on tulnud kuuldawale

hoiatawaid hääli, et kriis läheneb.

P.-Ameerikas ja mõnes Euroopa riigiski on märgata selliseid tunnuseid: produktsioon läheb tagasi, tekib töötuus jne. Mõned meie majandusteadlased ja tegelikudki majandusmehed on sattunud sellest kahuhirmu.

See kahuhirm on aga liigne. Eesti rahwas ei taha, et peaksime hakkama tegema sellist wähjakäiku, mille elasime üle kriisiajal. Eesti walitsusel ja rahwal on ka küllaldaselt reserwe, et hoida kriisnähtusi eemale, mis olid omal-ajal üsna mõsendawad. Meil oli 20.000 töötu töölist, kuid looduswarad ootasid kasutamist. Töölistel polnud õieti leiba, kuid wõll kippus riigi laududes kopitama. Seepärast, kui räägitakse kriisi wõimalustest, siis mitte kui paratamatusest ja hädaohust, waid uuest ülesandest, mis seisab ka meie rahwaesindusel ees, ülesandest, mida peame suutma lahendada, sest wõimalusi meil selleks on.

Heites pilku meie tööstusele, peame märkima suurt edu. 1931. a. töötas meil suur- ja keskmõõtmestes kokku 32.000 töölist, 1937. a. 57.000. Tööliste palgad sama aja est teewad wälja 31 miljonit krooni 1931. a. 16 miljoni kr. wastu. Need arwud ise kõnelewad kõige selgemini saawutatud edust.

Kuid meil seisab weel

suur töö ees looduswarade kasutamisel.

Oleme oma looduswarasid n.-ö. ainult äärest natuke kratsinud. Näiteks wõtkem kas wõi meie pälewkiwi. Seni oleme suutnud toota waid 35.000 tonni aastas. Ettewalmistuste tõttu oleme aga nii kaugele jõudnud, et wabrikute tootmiswõime on 1938. a. juba 180.000 tonni õli. Senine edukäik lubab kinnitada, et kawas ettenähtud poole miljoni tonni suurune õlikwantum aastas 10 aasta jooksul saadakse kätte. Mida tähendab see meie rahwamajandusele, tohiks selguda sellest, et eelnimetatud kwantuni wäärtus on 35—40 milj. krooni.

Kuid meil on ka teisi looduswarasid, nagu fosforiidi, sawi, turwas, elektritootmise wõimalused, ratsionaalsemad metsamaterjalide kasutamine jne. Need ülesanded nõuawad kõik kapitali, kuid hea tahtmise ja täie teadmise juures lahendatakse needki küsimused edaspidi.

Üheks suureks ja lahendamist ootawaks ülesandeks on meie

elustandardi küsimus.

Et meie suudaksime oma elustandardi wiia nii kõrgele, kui see on Skandinaawias ja Soomes, tuleb meil teostada tööstuse ratsionalisseerimine. Praeguses olukorras meie tööstus pole weel suuteline maksma nii suuri palku kui seda tehakse Skandinaawia riikides. Et ratsionalisseerimist teostada, selleks on meil waja nii kapitali kui ka oskusi.

Põllumajanduse-küsimusi puudutades leidis minister, et meie põllumajanduse tootmiswõime on kaswanud, kuid ei küüni weel sellele tasemele, mis on Taanis, Hollandis jne. Siin on meil weel palju teha, kuid meil on ka tööjõu küsimus tulnud lahendada, eelkõige hõõgabinõuna wälistööliste sissetoomisega. Lõplikuks lahendamiseks tuleb aga

põllumajanduseski teostada mehhaniseerimist.

Siis jõuame sinnamaale, et põllumajanduse tasuwus suurenep ja põllumajanduses põllumehe reaalteenistus kaswab. Mehhaniseerimine pole aga lühikese aja ülesanne, kuid aastatega jõuame selgi alal edasi. Ülesandeks põllumajanduse alal peaks aga jääma põllumajanduse tasuwuse hoidmine senisel tasemel ja edasiarendamine senises tempos, mis praeguse walitsuse tõekspidamiste järgi on ka wõimalik.

Lõpuks on ka walitsusel ja uuel parlamendil üheks tähtsaks küsimuseks sotsiaalülesannete lahendamine. Ülesanne seisab selles, et korraldada rahwa elu paremini hoolitseda terwishoiu eest, hoolitseda rahwa juurekaswu wõimaluste eest, luua kaitset emadele jne.

Eestlaseb on näidanud mõõdunud sajandil hoogsu kaswu, ja tahaks loota, et meie suudame saawutada sama seisundi kui see on Soomes ja Skandinaawia riikides.

Kokkuwõttes tuleb märkida, et uuel rahwaesindusel seisab ees oma töös suuri ülesandeid lähema niie aasta jooksul, misfuguse aja peale walitakse rahwaesindus. Kuid ma tahan loota, et selle wiie aastaga saawutatakse nii mõõdagi tunnustatawal määral.

„Linnaveski" tulekahju põhjus selgumata

Wilja- ja turbatagawarad põlesid weel laupäewa õhtul.

Tarwastu „Linnaweski" süttimise põhjusi ei ole läinud korda seni selgitada, kuna ametlik juurdlus weel jatkub. Tule tekkimise kohta wõis teha ainult oletusi, et kutiwõrd üks wõi teine neist wastab tõsioludele, seda peab näitama edaspidine juurdluse käik.

Kolmekordne weskihoone häwis tules 4—5 tunniga, kuid tulekahju jatkus weel kahel järgmisel päewal ning laupäewa õhtul hõõgusid alles weskimüüride wahel asuwad turba- ja wiljatagawarad, kuigi kogu aeg oldi tegewuses tule kustutamisega. Nagu nüüd selgub, on peale weskihoone ja sõsteade põlenud ära ümbruskonna talunike wilja 2000—3000 kilo.

Weskiomanikul J. Leinbockil jäi tulle 2400 kilo teraswilja, 160 kg rukist ja 150 kg loomajahu, peale selle weel mitukümmend koormat kütteturwast. J. Leinbock hindab oma kogukahju 60.000 kroonile. Kuna kõik talunikud oma kahjusid pole weel registreerinud, on üldine kahjusumma teadmata. Leinbocki warandus oli kinnitatud kokku 46.531 krooni wäärtuses, ärapõlenud mootor ainult 14.000 krooni eest. Seega kahjud ületawad kaugelt kinnitusummad.

Salavedaja põgenes püssitule all

Nõgusi piiripunkti läheduses, Läti-Eesti piiril, märkas meie piiriwalwur õhtul tundmata meest meie poolelt minemas tugewa kompsuga Läti poole. Kuna oli ilmne; et siin on tegemist salawedajaga, siis käskis piiriwalwur meest seisma jääda. Piiriwalwuri hoiatuse järele mees aga seisma ei jäänud, waid hakkas Läti poole jooksma. Nüüd ei jäänud piiriwalwuril muud üle, kui awas põgenewa salawedaja peale tule püssist. Salawedajat kuulid ei tabanud ja mehel õnnestus pimeduse katte all üle piiri Lätisse põgeneda.

Töösturilt riisuti raha

Narwa kiwitööstur K. Eesti teatas ametiwõimudele, et temalt on riisutud 120 kr. raha. E. olewat läinud wiinastanud olekus koju. Temaga läinud kaasa G. Normanni nimeline isik. Teel nõudnud N. 5 kr. raha ja kui E. hakkas andma raha, haaranud kaaslane kogu tema kaasaslewa raha ja põgenenud. N. tabati hiljem ametiwõimude poolt ja ta tunnistas end raha warastuses süüdi.

Võltsis veksli, et osta hobuse

Narwas selgus, et kohalik elanik Olga W. on wõltsinud mitme isiku allkirju wekslil, mis oli diskonteeritud Majaomanike Pangas. Naine oli korduwalt pikendanud wekslit ja paar päewa tagasi tuli wõltsimine päris ju hiskliult wälja. Nagu selgub, olewat naine astunud wõltsitud wekslil est saadud rahaga oma teisele mehele kes on weowoorimees, hobuse. Wekslivõltsimisest meeldigi ei teadnud.

Metsnik tulistas salakütti

Pühapäewal tulistas Torma metskonna Põrwati wahtkonna metsnik Karl Tulwer salakütti Erich Linnot, kes oli riigimetsas oravaid küttimas ja kes metsniku hoiatustele seisma ei jäänud, waid tahtis põgeneda. Ta sai haawata jalast kergesti. Linno on pärit Roela wallast ja tuntud salakütt. Sündmus leidis aset kella 11—12 wahel päewal.

Õhutajad pealinnast välja

Ateena, 23. 1. (ETA) (Havas) Poolametlikult teatatakse, et mõnedele endistele Grecka poliitikameestele on käsk antud lahkuda pealinnast. Selleks on põhjust annud asjaolu, et need isikud on lewitanud lendlehti, milles õhutatakse rahwast walitsuse wastu. Wäljasaadetute hulgas on ka kaks endist peaministrit.

E. Phillips Oppenheim

A ADLIK VARGAKS

40

„Lord Newberry," algas ta, „on juba aeg, et saaksite aru, et olete täiesti meie wõimuses. See, mis te siiamaani olete läbi kannatanud, ei ole midagi wõrreldes sellega, mida wõime teile weel teha. Mul on taskus, näiteks, prits, millega weidi kriimustades panen teid kannatama selliseid piinu, et palute ainult surma. Nagu näete, ei ole meile tähtis, et peaksime just tapma. Wõime kohelda oma patsiente sel wiisil, et meil jääb üle waid anda wõimalus, ja nad on liigagi walmis endalt elu wõtma."

David kuulatas liikumatult. Ta silmad olid kinnitatud lakke. Ta ei ütelnud midagi.

„Annan teile nüüd," jatkas arst, „toreda wõimaluse. Minu koht siin on teaduslikust seisukohast üsna huwitaw, kuid tahaksin waheldust. Mulle pakuti hea koht Stambuli. Kui mul oleks aineliselt wõimalik, wõtaksin selle kohe wastu. Selleks wajaksin aga kakskümmend tuhat naela, siis wõiksin seda teha. Olete wäga kangekaelne ja olete wandunud, et ei anna wälja seda sinist teemanti. Olete meelsamini kannatanud piinu — ja weel kuidas! — kui et kiwist loobuda. Kuid me ei räägi enam sinisest teemandist. Kas te tahaksite osta endale wabadust nüüd kohe, kahekümne tuhande naela eest?"

David nitsutas keelega huuli. Sel korral pööras ta pea kergelt küljele.

„Mõtelge weidi järele," jatkas arst oma waikse nõrga häälega. „Praegu on kell umbes kolm. Weel täna õhtul wõtaksite kuuma wanni oma kodus, laseksite end teenida oma teenrite poolt ja wõite tellida endale roogi ning jooke, millisteid waid soowite. Wõite õhtustada luksuslikult, nagu olete harjunud. See wäärib järelemõtlemist. Kas te ei arwa, et see on siiski parem kui see, mis ootab teid selle ukse taga?"

Sel korral David ei pöörnud pead. Ta lamas täiesti waikselt.

„Seda kõike wõiks korraldada wäga lihtsalt," jatkas arst, wõttes hetkeks prillid ära ja puhastades neid õhukese walge taskurätiga. „Mul on siin kõigi Londoni pankade tschekiraamatud. Mina kirjutaksin pangadirektorile masinal kirja, millele teie kirjutate alla, paludes teda see tschekk wälja maksa juhul, kui teie jooksew arwe ei kata minu poolt kirjutatud summat. Saadaksin selle kirja ja tscheki erilise käskjalaga kohe sinna. Tund pärast käskjala tagasitulekut saate tagasi kõik oma riided, teile kutsutakse auto ja paludes teid kõigest waikida oletegi waba mees."

David katkestas pika waikimise.

„Ja teie oleksite kahekümne tuhande naela wõrra rikkam?" ütles ta. „Ja jõuk?"

Arst köhatas.

„See," wastas ta, „oleks eraettewõte."

„Well," ütles David, katsudes end asjatult woodis üles upitada, „minu wastus teile on samasugune kui see, mille andsin teile siis, kui pinnistite minult seda sinist teemanti, mida mul pole. Ma wõib-olla suren siin — õigupoolest on see enam kui kindel — kuid ükski teist kaabakaist ei saa minult pennigi. Wõite mind edasi piinata. Wõin taluda walu. Kui ma enam ei talu, siis ma suren. Aga kord awastatakse teid ikkagi, ja loodan südamest, et puuakse. Aga kui arwate, et ostan endale wabaduse, siis arwate walesti. Wõib-olla olen waba juba täna õhtul wõi homme hommikul. Mõtlen, et on juba aeg, et mu sõbrad mind leiaksid. Kui nemad tulewad, ei käi teie käsi just kõige paremini."

Arst tõstis oma prillid.

„Mäletan ainult üht sellist kangekaelset nagu teie," usaldas ta. „Tema awas suu alles siis, kui oli juba surmaagoonias. Ta jäi liig hiljaks. Ma pole kindel, et teiega ei juhtu samuti."

Ta helistas. Kaks meest, kes olid olnud teatris, astusid tuppa.

„Wiige ta sisse!" käskis arst. „Oleme täna weidi kauem."

Nad lähenesid woodile, seistes kummalegi poole Davidit, ja tõmbasid waiba ära. Nüüd wõis näha, mispärast David oli lamanud kogu aeg nii waikselt. Läbi madratsi ulatus kaks raudsammast, mille otste küljes olid terasest rõngad ja mille külge Davidi jalad olid aheldatud. Samasugune seadeldis hoidis paigal ta käsi. Rohkem kui tolli wõrra oli tal wõimatu end liigutada. Mehed kruwisid ahelad lahti.

„Paigal!" andis arst nõu. „Laske weri hakkab weidi liikuma. Liigutage jalgu ja käsi, Newberry! Nii on õige. Käige ümber toa, kui tahate. Te ei suuda ikkagi midagi paha teha."

„Wõin teid liiga," ähwardas David.

Arst raputas pead.

„Seda te ei tee," ütles ta. „Olen teie parim sõber, kui teie ainult sellest aru saaksite. Pealegi, nagu äsja tähendasite, wõidaks teid tulla päästma teie sõprade poolt igal hetkel. Kui nad teid üldse leiawad, siis oleks parem, kui nad leiaksid teid elawana... Tore! Onnitlen teid. Teil, mu armas lord Newberry, on wist küll härja kehaehitus. Mida te küll kõike ei suudaks elust wälja wõtta! Mul on peagu raske uskuda sellist kangekaelsust. Seda teed, palun nüüd! Kõik walmis, Smith?"

„Kõik, doktor."

„Seda teed, kui —"

Arst katkestas oma libeda kõne. Mehed seisid nagu olekšid nad maasse juurdunud. Peagu samal hetkel katkestasid kaks teineteisest täiesti erinewat heli, mõlemad wäga lähedalt, nende jubedate ruumide waikuse. Esimene oli ühe tiidruku karjatus, südantlõhestaw hirmukarjatus, hirmsas hädas olewa inimese abikarjatus. Ja sellest läbi kõlas, mõnikord wõidukalt, mõnikord tahaplaanile häibudes, elektrihäire ettewaatusele manitsew käskiw tilin...

Doktor Erasmus Nadol kuulis mõlemaid, aga kuulatas ainult wiimast. Ja ta teadis, et kõik ta kartused olid olnud õigustatud. Ta teadis, et see kell, mis ei olnud helisenud kordagi sellast, kui see sisse seati, tähendas lõppu kõigile neile ebaausaile päewile ja kuritegudele. Mõlemad mehed olid hirmust kanged. Nad nägid, kuidas David püsti tõusis, kuidas lootuse helk ta silmist säras, nägid teda hüppawat ukse juure, kuid ei teinud katsetki teda tagasi hoida. Nende meeled ei töötanud.

36. peatükk

Tüdruk wabastas enese õe toetawast käest ja istus woodiserwale ning waatas wäikese grimassiga näol tuba, millesse ta oli juhatatud.

„Ma ei usu, et tahaksin siin kaua wiibida," usaldas ta. „Kui wõiksin puhata pool tundi ja nõutella kellegagi."

„Kellega soowiksite nõutella?" küsis õde.

„Haigla juhatajaga. Kellegi wastutawa isikuga."

„Too arst, keda nägite, on sekretär. Siis on meil weel ülemõde. Kuid tema peab täitma ainult teiste määrusi. Mis te soowite?"

Tüdruk kõhkles.

„Wõib-olla on parem, kui räägin tolle arstiga, kui ta siia tuleb," otsustas ta.

Õde hakkas ta riideid seljast ära wõtma. Tüdruk tõmbas enese kiiresti eemale.

„Palun, ärge tehke seda!" palus ta. „Ma ei taha lahti riietuda."

„Peate wõtma oma kingad ja sukad ära ja ka kleidi," määras õde. „Siis wõite panna peale selle hommikmantli ja lamada waikselt, kuni toon teile kuumaweepudelid."

Tüdruk kõhkles weidi, kuid lõpuks, kehitades õlgu, alistus. Ta waatas aga wastikusega woodile.

„Ma ei pea just palju lugu teie linadest," tähendas ta.

„Need on küllalt head neile, kes siin tawaliselt magawad," kõlas järsk wastus.

„Kostab weidi toores," tähendas Sophy. „Kas olete kutseline õde?"

Naine naeris — terawat, ebameeldiwat naeru.

„Oh, oleme siin kõik kutselised," wastas ta. „Kuid me ei lase oma haigeid tunda end liig mõnusaina. Lamage, kuni toon teile teie kuumaweepudeli."

Sophy heitis pikali, näides wiimse wõimaluseni kurnatuna. Kohe aga, kui uks oli sulgunud, tõusis ta istuma. Akki kõlas ta woodi jalutsis olewa ukse tagant walukarjatus, nuukseid ja oigeid. Kostis nagu oleks keegi teinud läbi kõik põrgupiinad. Sophy hüüdis, tagus käsi wastu woodit ja pani sõrmed kõrwu, et ta ei kuuleks. Ta jooksis ukse juure, kuid tal polnud küllalt julgust seda awada, ja jooksis kella juure. Ta wajutas seda meeltheitwalt, kuni õde kuumaweepudeliga tuli.

„Mis see tähendab?" hüüdis ta. „Kes see on? Kas on keegi suremas?"

Õde lükkas ta woodisse tagasi ja asetas kuumaweepudeli talle jalgade alla.

„Arge olge rumal," ütles ta. „See on waid wäike lõikus. Meil on neid siin umbes iga tunni järele."

„Kuid sellised walud!" hüüdis Sophy. „Kas te ei anna neile uimastusainet?"

„Mitte tihti!" kõlas külm wastus. „Meie arst ei tarwita neid, kui seda wähegi wõib wältida."

„Elajas!"

„See pole mitte mõnususte maja," irwitas õde. „Tulite siia ise. Wõimalik, et näete weel misfugune siin on, enne kui lähete."

Ta läks ukse juure. Sophy hüüdis ta tagasi.

„Kuulge, ütles ta, „tunnen end juba palju paremini. Ma ei wõtnud palju seda müürkuid selle wõrra, et see tegi mul südame pahaks. Paranen praegu päris ruttu. Tahan näha arst. Tahan kõnelda mõne wastutawa isikuga."

Õde wastas teise küsiwale pilgule samasugusega, ja Sophy teadis, et see nägu oli õe. Kuid, olles meelt heitmas, tegi ta siiski katse.

„Tahan, et usutakšite mulle ühe teene," ütles ta kõhklewalt. „Mitte ilma tasuta muidugi. Wõin maksa. Mul on küllalt raha."

„Mida te soowite?" küsis õde.

„Tahaksin teada, kas siin on üks patsient nimega Newberry — David Newberry?"

„Ja kui on?..."

„Tahaksin temaga kõnelda. Mu käekotis on wiiskümmend naela. Need saab see, kes wõimaldab mulle temaga kõnelda."

Külma rahuga läks õde Sophy käekoti juure, wõttis sealt raha wälja ja pistis selle endale taskusse.

„Lähen waatan, mis saan selles asjas teha, lubas ta ja lahkus.

Sophy wiskas kuumaweepudeli ära ja tõmbas ruttu sukad ning kingad jalga.

„David on nende wõimuses," kordas ta omaette. „David on nende wõimuses. See siin on halb koht. Olen kindel, et see on halb. Kui mu ainult siit saaksin ära..."

Heatujuline ja rahwarikas pressiball

Ajakirjanike traditsiooniline ball kujunes osavõtult ja meeleolult kordaläinuks

Pilte 13. pressiballi algusest. Wasakul peaministri asetäitja K. Eenpalu kirjutab oma nime külalisraamatusse. Paremal ballisäkituse ettelugemine. Paremal äärel min. K. Eenpalu, tema kõrval EAL esimees J. Taklaja. Suurelt pergamendi-mullilt loeb läkitust toim. K. Teder.

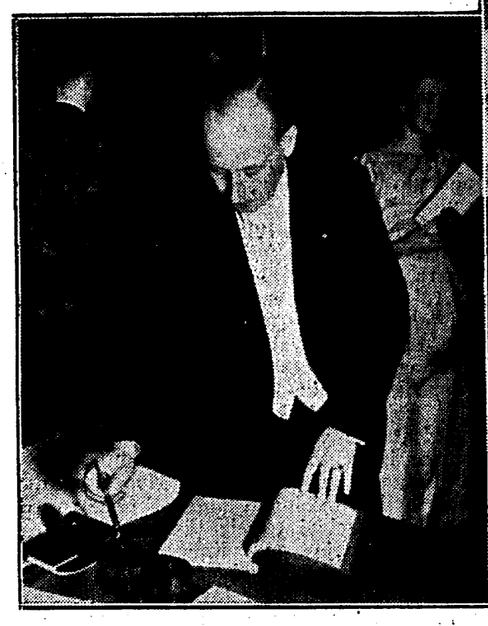

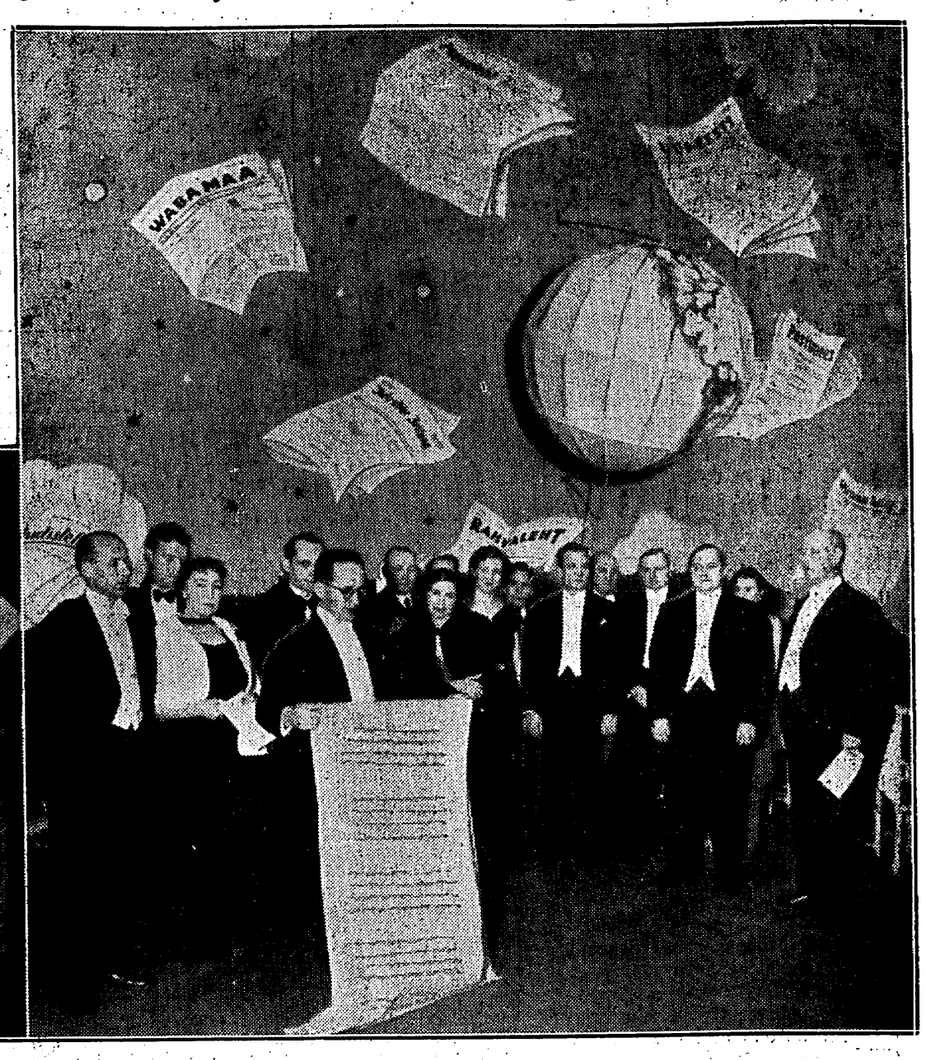

Laupäewa õhtul oli Mustapeade klubi ruumes E. Ajakirjanike Liidu 13. pressiball. Hoolimata ebausust, et 13. arw wöib tuua õnnetust, kujunes aga see ball juurimaks ja meeleolulisimaks kõigist eelmisest. Koos oli meie walitum ja nimekam seltskond. Külalisi oli saabunud mitte ainult meie naaberriikidest, waid ka kaugematest kohtadest. Külalisi oli paarsada inimest rohkem kui tawalisest.

Pressiball erineb teistest ballidest oma täpse algusega. Juba kell ½10 algas külaliste wool ballirummidesse. Poole tunni jooksul olid peaaegu kõik kohal, et wastu wõtta ballile saabunud wabariigi walitsuse esindajat peaministri asetäitjat K. Eenpalu, kes saabus täpselt kell ¼11. Kõrget külalist wõttis wastu EAL juhatus, ballikomitee ja peatoimetajad.

Pidusaalis EAL esimees J. Taklaja pöördus lühikese terwituskõnega peaministri asetäitja ja kõigi ballikülaliste poole, soowides neile head pidumeeleolu. Järgnewalt balli tseremooniameister K. Teder luges ette Salmi-Jaagu traditsioonilise ballisäkituse. Awawalsi tantsis J. Taklaja proua Eenpaluga.

Balli peasaali dekoratsioon kujutas seekord taewalaotust, mille ees tiirles suur maakera, kuna ümberringi olid planeedid, tähed ja lendawad ajalehed. Dekoratsioonid, mille oli walmistanud „Estonia" dekoraator W. Haas, olid maitsekad, kuid stiilselt lihtsad.

Balli eeskawas olid tantsud „Wanemuise" ja „Estonia" solistidelt ning elektrioleri ettekanded H. Lepnurmelt. Eriti näisid meeldiwat publikule „Wanemuise" solistide pr. W. Otsuse ja U. Wäljaotsa uudsed tantsunumbrid.

Pidukülaliste hulgas olid peale peaministri asetäitja weel wälisminister F. Akel, majandusminister K. Selter, kohtuminister J. Müller, põllutööminister A. Tupits, sotsiaalminister O. Kask, teedeminister N. Wiitak, siis Läti saadik E. Krewinsch, Soome saadik P. Hynninen, Leedu saadik B. Dailide, Saksa saadik dr. H. Froiwein, Prantsuse saadik J. Hellén, Rumeenia saadik G. Dawidescu, Briti chargé d'affaires W. H. Gallienne, Tšehhoslowakkia chargé d'affaires J. Šejnocha, Itaalia saatkonna sekretär R. Zerretti, Poola saatkonna sekr. J. Tyszka, Türgi saatkonna sekretär G. Ikfel, Läti saatkonna sekr. Pakalnetis jne. Kõik abielus olewad ministrid ja saadikud olid ilmunud abikaasadega.

Kõiki külalisi loetleda on otse wõimatu. Wõib ainult ütelda, et see-aastasel pressiballil oli esindatud kogu pealinna seltskonna paremik: kõrgemad riigiametnikud, suurtöösturid, äriringkondade juhtiwad tegelased, nimekad kirjanikud, näitlejad — ühe sõnaga — peaaegu kõik, keda pealinnas üldiselt tuntakse.

Kõik lauad olid juba nädal aega enne balli pandud kinni. Suuremal osal publikul tuli leppida siiski waid „feisukohtadega". Seetõttu oli suur menu kokteilibaaril, ühelgi waremal pressiballil pole kokteilibaaris olnud sarnast tungi ega ka nii suurt läbimüüki. Suhteliselt odawa hinna eest sai partmatest wälismaa „markidest" ofsawasti (hra Dewidi juhatusel) walmistatud „rahwarinnet", „kiusutilkasid", „kollast hädaohtu", „suletud suud" ja „opositsiooni pisaraid". Eriti hea minek oli wiimati-nimetatud fortidel.

„Worstibaar" hakkas edukalt töötama alles pärast südaööd. Worstid lõppesid aga warsti, tuli leppida waid õllega. Ka lillelaual oli sel aastal furem menu kui eelnenud ballidel. Eriti suur oli nõudmine õhupallide järele.

Tormijooks loosiratastele

Juba kõik aega enne balli ametlikku algust seiras saladuslikku kolme kinnipitseeritud loosiratast tihe inimhulk. Sisaldas ju tänawune loteriilaud mitmeid õige tõhujaid wõite. Juba weise oli üle kümne. Waewalt oldigi rattad awatud, kui neid ümbritses selline inimmass, nagu seda pressiballi loteriil „ajalöös" weel pole nähtud. Hõrrad unustasid kawaleerikuse (jõulisemad tegid teed läbi küünarnukkide abil!), daamid oma õrnad tualetid, et aga rattani jõuda. Loose kahmati otse kamaluiga ja neid müüjate daamide ellu olid sõna tõsises mõttes juba hädaohus. Wõiks öelda, et balli 5500 loosi, kus wähem kui igale kolmandale langes wõit (neid oli ligi 2000), realiseeriti wähem kui tunniga ja enamik ründajaist pidi loosiratastele juurest lahkuma pika ninaga. Niiid algas wõiduloosi-omanike peaaegu samasugune ründamine wõitude-lauale, et weenduda,

misugune kingiga Fortuuna kedagi oli õnnestanud.

Ennelõike seas nähti major Ne issari, kes wõitis Eesti Aero reisi Deutsche Lufthansa lennukil Helsingi ja tagasi, prl. Laanekõrbi — wõitis Poola lennuklubi Lot'i reisi Riiga ja tagasi. Preili wõitis suuremaist wõitudest ka weel mööblitöösturi Joh. Tähe bridsihilaua. Eesti Aero söödu Aero-transpordi lennukit oli suutnud hankida hr. Piperal Esto-Muusikast. Pikemaist meremaatkadest langes Käsmu Laewaomanike reis Inglismaale wõi Rouveni omanikke, kuna Tallinna Laewaühisuse reisi Rotterdami ja tagasi sai prefektuuri koustaabel hra Hugo Sikka. Th. Clayhillsi matka Stokholmi ja tagasi aurulaewal „Estonial" wõit „Vajal" wõib joonitada hra Ojs ja Sergo & Ko reisid Helsingi ja tagasi auwikul „Aegnal", prl. Esop ja hra Roosiorg Lihulasi, nii et wõite jatkus isegi provintsi. Kodumaareisidest „Mobile" annetatud matka Pärnu ja tagasi „Ford"-autol wõitis hra Kaarik ja kaitseliidu puwillonnud Tallinna kohal pr. Rahnulo ja hra Taamjärw. E. Reisibüroo reisi Stokholmi omanik on ejialgu teadmata.

Suuremaist asjadest langes f-ma „Singeri" direktori hra Espenbergi annetatud „Singer" jalaga ömblusmasin riikliku propagandatalituse juhatajale hra Kigastele, kuna hra Espenberg muude wähemate wõitude kõrwal wõitis Kuressaare 18 mudawanni. Kuna aga hra Espenbergi tennis neid ei waja, siis lubas ta wõidu edasi kinkida mõnele tõhisele, et see wanuide headuses tõeliselt wõiks weenduda. Haapsalu 15 mudawanni wõitis prl. Nicot, Pärnu mudawannide wõitja uitab aga ejialgu weel ringi tundmatuna. Loseriile Tarwi tolefoniwabriku, „Ret'i" ja „Eesti Philipsi" poolt annetatud kolme raadioaparaadi õnnelike omanikena wõime märkida pr. Taumit, hõrra Taklajat ja prl. Sachariani. A.-ü. Luther tesfortweerimiswankri omanikuks tuli kirjanik Rudolf Sirge, Masjoprodukti bridsihilaua sai fotoreporter Soosaar, Fr. Koulli äkke pr. Awarand, linnaaednik Tepa aiaplaani-kawandi hra Kajemets. Eesti Mehhaatöösturite jülla kaseputi wõitis hra Rosenbaum (EAA'st), kaitseliidu soome suusad ühes kepide, saabaste ja nuurga hra Kikas. „Kiwiõli" 100 liitrist bensiinist sai poole endale pr. Mänd ja Eestimaa Õlikonsortsiumi 100 liitrit hra Karrer. Siis nähti weel loteriilaua juurest lahkuwat hra Saarepera wälisministeeriumist Engeli elektritriikrauaga, ins. Maasikat naiste jõudpesuga ja Aiwazi direktorit Paliitsi „Agfa" fotoaparaadiga ja enda annetatud teodupladigal Taoliselt wedas ka meie toimetusliikmel Kaljula Tedrel, kes wõitis „Päewaleht" priitellimise kolme kuu peale. Fortuuna oli üldse sel õhtul ülemeelik, õnnestades hõrrasid elektrilokide, kleidiõunbluste ja naiste jõudpesu ning -sukkadega. Aga lõpetame parem sellega loetelu — kõigi wäärtuslikumate esemete omanikke me ikkagi siinkohal ei jõua mainida ja ligi 2000 wõidu juures oli igaüht neist wõimatu ka mõlu jäädwustada.

Moe üldpilt enneolematult kirju

Mis puutub moepilti, siis nähti wäga häid, ilusaid ja kalleid tualette kõrwuti maitsetagedaimatega ja odawaimatega. Figureerisid mõlemad — nihkesti lihtsa, sale siluett kui ka lai kahey „Wiini wahsikleit", kusjuures esimese sõnari seas wõis näha wõhkem ilusamaid. Paljud daamid olid, eriti teise joone juures, endid lihtsalt „üle pakkunud" ja liiksid ümber eeskujudena, „uiline ilus õhtukleit mitte ei pea olema". Eriti puutus see lõike komplitseerimise ja kaunistustega kiiadamine silma just odawama materjali juures (see ei liiki; aga weel täiesti wõlja hinnalistki), kuna just siin peaks olema kahekordselt ettewaatlik. Seldakse, et wiie teeb inimese, aga ta ka — rikub inimese. Mõnikord aitab selleks rikkumiseks kogumi õige pisksti. Nii kohtasime paari daami enam-wähem kordaläinud kleidis, kuna aga kes teist wärwi sõärpide ebaõnnestunud kõrituswõis wõi sõlle masteraadi kaldum peaehe tegid kõik ilu maatõusud, liigne ülesshuhutud olek tegid kõik ilu maatasa. Paljudel puhkudel ei olnud põõnugi arwestatud enda õigue tiitarlapselikus riietuses, ja teisi, kes teisiti rikusid muidu ilusa kleidi) ja paljudel puhkudel isegi mitte aastaajaga (kaldumine liigselt suwesse) ja sõõnusega (oli tualette, mis olid sõna tõsises mõttes maskoraadilitud). Jah, teame seda öeldes wäga hästi, et paljud ei saa endale lubada kõigega arwestamist, ja nre ei õnnelegi noist, kes olid ilmunud oma juba enne seljas olnud lihtsas, neile sobiwas wäikesemas õhtukleidis, waid neist nõelajilmast alles äsja tulunust, kes ülekuhjatuse arwel palju wähema rahaga oleksid wõinud läbi saada.

Mis puutub twärwidesse, siis mingist domineeriwast „teatud" twärwist õnelda ei saa — üldpilt oli õige kirju ja mõõmekõõne, ja polnud wist wärwi, mis polnud esindatud. Palju kohtas ka lähe-wärwi-kombinatsioone. Materjalidest samuti domineeriwat ühtda on raske — wäga palju nägi brokaati, aga ka siide, pitsi, tülli, sametit, organzat, imprimeed...

Sama nida kleitidest, wõiks öelda soenguistki: oli ilusaid, isikupärasejd, aga ka maitsetuid ja selleks sagedi tehtud just liigselt maskoraadi kaldum ehestikuga. Kingade kohta otsust anda selles inimmeres ojutub peagu wõimatuks — wõi siis tulnuks olla hiir, kuid teda oleks selles massis kindlasti ähwardanud surmukstallamise oht.

Kõrwal toome mõned pr. Siimanste poolt fikseeritud wisandid ballil parajasti pliiatsi-ulatusse juhtunud tualettidest.

1. **Pr. Künnapuu:** mustast siidkrepist kleit, hõbenöörist boleroga. Kleidi serv kanditud hõbenööriga. Peas punane anemoon.

2. **Pr. Nander-Gailit:** mustast taftist stiilkleit strasskaunistusega. Soengut dekoreerib strassdiadeem.

3. **Preili Laanekõrb:** pastellrohelisest pan-sametist, eest suletav, kinnine kleit. Seos kaela ümber hõbebrokaadist. Huvitavad klipsid seosel ja peas.

4. **Pr. Aino Punglas:** hõbebrokaadist, seljavaba tegumoega õhtukleit, tähelepanu äratava miidervööga sinisest sametist hõbeaplitseeringuga.

5. **Pr. Kilgas:** tumesinise-valgetriibuline taft huvitavalt kukkuva esipaaniga. Roosad nelgid kleidi väljalõikel. Kleiti täiendab hermeliinkeep.

6. **Pr. Veelmaa:** tähelepanu köitis kleidi materjal — mustriline valge läikesiid. Bolero on suletud eest hõbeklipiga.

7. **Pr. Daga Švabe:** materjaliks kuldkollane siidrips. Omapärase kaelaväljalõikega, mida hoiavad kahelt poolt kuldklipsid. Kuldnahast vöö. Tume paažisoeng.

8. **Pr. Schiffer:** tumesinine mustriline (heledad lillekimbud) tüll tumesinisel crêpe-de-chine-alusel. Hõbelameest vöö.

9. **Pr. Gerd Neggo:** rukkililla-sinine šifoon samavärvi crêpe-de-chine-alusel. Rüüsõlakute ja kandiga bolero.

10. **Pr. Saarekivi:** valge volditud õlapealsetega tüllkleit, mida kaunistavad hästi kirevad põllulilled — moonid, rukkililled. Samad õied korduvad käsitaskul.

11. **Pr. Taklaja:** Kilgase kortsumata täissiidist must kleit, mis on stiliseering Tarvastu vammusest ja mida äärestab vastav poort vanakullast litreist seoses punasega. Punane, Tarvastu motiividega taskurätt.

Ernst Roosik †

Täna warahommikul kell ¾6 suri Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse abijuhataja Ernst Roosik 61 a. wanuses. Surma põhjustas tromboos pärast pimesoole lõikust, mis toimus kolm nädalat tagasi.

Ernst Roosikul on Eesti raamatu trükitehnilise arendajana ja ilustajana silmapaistwad teened. Kui meie raamatute näitusel oleme wõinud konstateerida rõõmustawat edu raamatute wälimuses, siis wõime ütelda, et mainitud eduks on wäsimatult kaasa aidanud E. Roosiku kogenud silm ja käsi. Ta on graafikatööstuste juhatajate ühingus „Poligraafis" 10 aastat laekuriks. Peale oma otsese kutsetöö E. Roosikul on jätkunud tahtmist tegutseda ka teistes seltskondlikes organisatsioones. Ta on algusest peale olnud „Estonia" seltsi ja „Estonia Teatrimaja" liige. Wiimases organisatsioonis E. Roosik on olnud paarkümmend aastat rewisjonikomisjoni liikmeks. Waremalt tegew olnud weel paljudes teistes seltsides ja organisatsioonides.

E. Roosik sündis 1876. aastal Tallinnas käsitöölise pojana. Trükiladujaks õppis „Rewelskija Izwestijn" trükikojas. 1903. a. läks A. Buschi trükikotta faktoriks. Ehasi töötas juhatajana M. Martna, J. ja A. Paalmanni, M. Schifferi ja teistes Tallinna trükikodades. 1. juulist 1922. a. tuli E. Roosik T. E. K.-ü. trükikoja teenistusse, kus töötas furmatunnini.

E. Roosik oli mitte üksnes tubli töömees, waid seltskonnas ja sõprade keskel hinnatud kui lahke ja tubli seltsimees.

Roopaseadja surm rongi all

Piihapäewa õhtul kella kolmweerand kümne paigu jäi Balti jaamas elektrirongi alla ja sai surmawalt wigastada roopaseadja 22-a. Albert Ingel. Wigasaanu toimetati kiires korras raudtee ambulantsi, kus ta aga mõneteistkümne minuti pärast meelemärkusele tulemata suri.

Juurdlusega selgus, et õnnetus juhtus signaalide-põõrnete tsentralisatsiooniposti S. juures, kus Ingel pühastas pööret nr. 3. Ühe elektrirongi eest hoidudes ei pannud roopaseadja tähele teise lähenemist ja astus otse selle ette. Mootorwagun andis mehele tugewa tõuke ja paiskas ta purustatud pealuuga roobaste õrwale.

Mootorwaguni juht pidurdas kiires korras rongi ning wigasaanu toimetati jaamahoone juures olewasse raudtee ambulantsi.

Ingel oli raudteel ametis olnud üsna lühikest aega, ja nagu näib, on ka õnnetus täiel määral tingitud tema wilumatusest. Pärit oli noormees Kõo wallast. Sõjawäeteenistuse oli ta lõpetanud reserw-lipniku aukraadis, mispärast ta lootis juba lähemal ajal saada paremat kohta.

Tulekahju „Unioni" nahavabrikus

Laupäewa õhtul kella ½7 paigu tekkis tulekahju Endla tän. nr. 77 asetsewas „Unioni" nahawabriku katlaruumis, kus süttisid ahju suu ees olewad kiwisõed ja praht. Arwatakse, et leegid said alguse tõenäoliselt katlakütja hooletuse läbi, kes küllaldase ettewaatusega töö lõpul ahjus ei kustutanud tuld ega puhastanud ahju ümbrust kiwisõest.

Onnetuse kohale kutsuti tuletõrje lendsalk, kes leegid kustutas, ilma et oleks tekkinud nimetamiswäärjet kahju.

Valmistatud puhtast naturaalainest
CURAÇAO
a/ü Tartu Aiawilja Ühisus

Jlmusid tr
Kriminaalromaa
E. Queen
Müstilin
192 lk., hind 75 s
New Yorgi kirjastaja ja kallish markide koguja Daniel Kirk' keegi tundmatu mees, jäädes valruumi ootama. Kolmveerand Kirk koju tuleb, leitakse vä ruumist, kus vaheajal keegi p seisavad kolmekordse mõistatu mõrvatu, miks ta mõrvati ja Mitmesuguste keerdkäikude j tänu politsei-inspektori poja, de autori Ellery Queeni leidli ootamatule lahenduselé.
KRIMINAALROMAAN ilmub iga kuu üks number. Tellim Kr. 7.50.
Looduse Kroonine Roma
B. Pérez Ga
Vennatapu tall
224 lk., hind 1 kr
Kuulus hispaania kirjanik Benit kelle loomingus esikohal ajalo nii et teda põhjendatult h Scott'iks nimetatakse, annab soodides väljalõike Hispaanias vennatapu tallermaal, mässa Ühelt poolt üksik-isikud oma huvidega, teiseltpoolt loodus matu kodusõda, mis hävitava veeredes nad olematusse püh masendav üldpilt.
LOODUSE KROONINE ROM korda aastas,
iga kuu üks number. Tellim Kr. 10.—, riideköites Kr.
Kirjastus o.-ü., L
Tartu, Ülikooli 18, tel
Tallinn, Kinge 6, tel
Posti jooksev arve nr. 2055.

Diplomaatlik kro

Helsingi, 24. 1. (ETA) teeriumist teatatakse, on Soome na atashee mag. Ingman uu Moskwa saatkonda, arwates 1. w

Uusi üliõpilaskon vanemaid

üliõpilaskonna esinduse kokkukut

üliõpilaskonwentides toimub pra mate walik. Lisaks seni teatawaks faa matele on walitud weel järgmised w konwendis „Eesti Naisüliõpilaste S Kilkon, üliõpilaskonwendis „ü. S. Karu, üliõpilaskonwendis „Korp. Ju wiku.

Sakse rahwusest üliõpilaskonwen wanemaiks „Estonias" — dr. R. — dr. W. Freymann, „Neobaltias" sowsky, „Academias" — adw. G. nias" — dr. H. Janker ja „Balti S Seltsis" — prow. E. Lezius.

Paljudes konwentides tulewad n täna õhtul ja homme peetawail koo peawad üliõpilaskonwendid oma wan ma haridusministeeriumi korraldus nuariks.

Mis puutub nüüd üliõpilaskonna rimisse, siis siin on järjest ülendw i, mis wõetakse alusena üliõpilast arwu suhtes esindajate määramisel esindusse. Wiimaseks tähtpäewaks o kuni kella 4 p. l. Peale seda tähtaeg tud nimestikkude kontrollimine ülikoo õpilaskonna ajutise juhatuse esindajat

Wahepeal on üliõpilaskonwentide liikmeid ülikoolis uuesti immatrikul konwendi hääleõiguslike liikmete hul wad ka mitmed konwendid esindajait rohkem, kui siis, kui oleks liikmete arw wõetud 15. jaanuar, nagu warem p tagajärjel paisub ka uus esindus li juureks.

Uus esindus üliõpilaskonna ajut luste järele saab esimeseks koosolek 4. wõi 5. weebruaril.

Usuteadlaste konvere homme Tart

Homme hommikul kell 10 alga koguduse saalis usuteadlaste tra jaanuarikonverents, mis kestab kol päeva kavas on mag. Uku Maasi „Usundiloo mõttest" ja praost J. 1937. a. vaimulikust kirjandusest. koosviibimine, kus esitatakse arua laste koostööst välismaa kolleegid

Sel usuteadlaste konverentsil piiskopkondade asutamise küsimus möödunud kirikukogu koosolekuil. arutusele arvatavasti koosolekul all.

Wõimane auwalue luuletaja kirstu juures.

J. Liivi lesk, lapsed ja lähemad sa

Aruvälja Andres

kirjutab oma äpardunud aktsioonist

Kuna niiid on jälle need rahwasaadikute waalimise eeltööd käimas, siis lõi ka mulle wana polidika kihk werre ja ma otsustasi end lasta waalida meie ringkonna kandidadiks.

Mol on ju see äda, et poistel ei ole seda akkamist ega närwi, mis wõimaldaks anda rahwa uwide kaitsmise meie talu noorema generatsiooni kätte. Alma ei anna aga weel wanuselt rahwasaadiku mõõtu wälja. Ega siis muud kui wana Andres astugu aga jälle latsi ja lahendagu neid riigi walitsemise küsimusi.

Kandidaatide üles säädmine pidi olema rahwamajas neljapääwa õhtu ja mol olid jüba kõik sõnad woori pandud, mida tahtsi ütelda eesa ropagandaks. Siis tuli aga mol nõnna palju tegemist, et ma ei saand mette meeles pidada tunde ja tähtaegu, mida oless tulnd mol tähele panna.

Nagu tuli niiid äkiline sula ja mo rukkiorase põllule akkas kogunema rohkesti wett. Seni ma oli olnd irmul, et see ränk lumelawiin lämmatab orased, niiid oli jälle uputus kaelas.

Siis me wõtsime kolme mehega labidad kätte ja läksime põllule, kus algas mehine töö. Me kaewasime raawe läbi lumeangede ja rainsime renne jää sisse, nõnna et wesi pääsis ära woolama orasepõllu pealt ja mo siida jähi rahule.

Edetsi tuli rehkendada sellega, et sula on niiid rõhund maha lume ja seepärast tuleb kasutada juhust einte ja küttematerjali kojuwäoks. Tõmmasime siis obused kohe regede ette ja sõitsime metsa. Ega seda lumepuudust pole praegugi. Wõtab naha aurama obusel ja mehel, enne kui saad einakoorma metsast wälja.

Oli jüba wana pime kääs, kui koju jõudsime. Ja kui me siis tanguputru kehad täis elpisime, siis saabus sehuke wäsimus kallale, et piske uneke kulus kosutuseks ära. Saan ja Kusti keerasid siruli sängi, ma isi ronisi ahjuepale. Nõnna me siis põõnitasime kuni omiku walge wäljas.

Ning siis tuli mol alles meele, et ma pidi õhtu kell seitse olema rahwamajas. Niiid oli ma maha magand kogu oma poliitilise karjääri. Wõttis kukalt ratsima sehuke äpardus. Ann aga kiitis: „Eks ma teadsi õhtu kätt, aga ma ei akand sind äratama. Mis sa selle polidikaga mässad, kas kodus weel wähe tööd ja tegemist."

Mo meel aga on natse nukker. on ju õigus, et põllumees peab kõiksepealt oolitsema oma põllu- ja majapidamise eest, aga ega tõsine riigikodanik tohi ka kahe silma wahele jätta rahwa ülduwisid.

Andres Aruwäli.

„See on imekspandav, uskumatu!"

Auto, milles kuningas Michaeli peeti vangis, jõuab hertsog Varaloti lossi Mediokas!

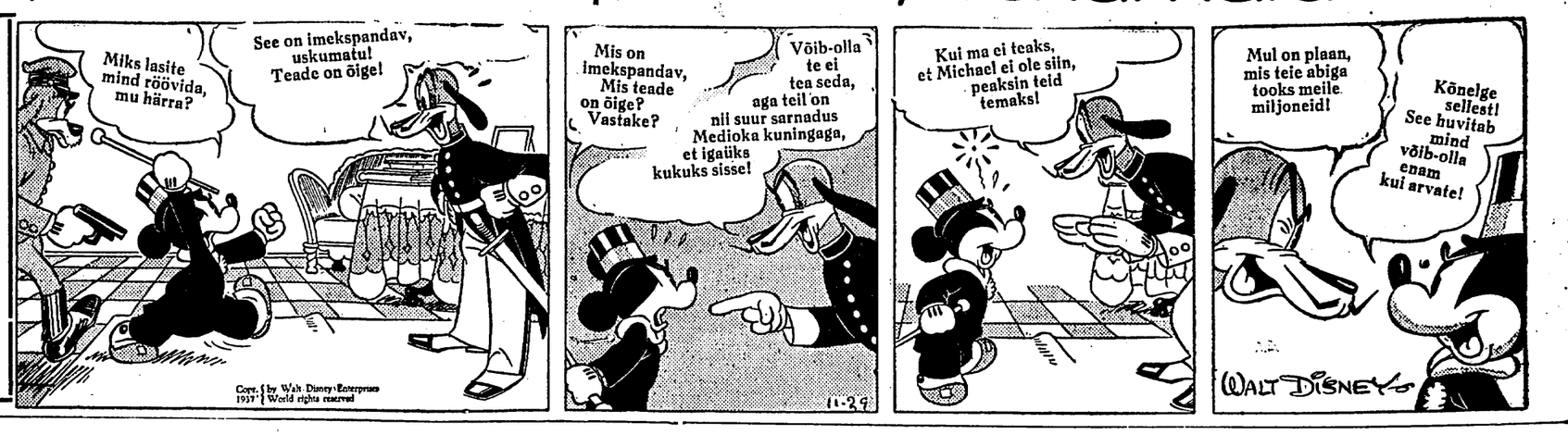

Minimaalpalgad ja minimaaltariifid trükitööstuses

Üleriikliku trükitöösturite päeva otsuseid

Pühapäeval Tallinnas kaubandus-tööstuskoja ruumes peetud trükitöösturitepäeval, millest võttis osa 76 töösturit üle riigi, võeti vastu rida otsuseid trükitööstuse olukorra tervendamiseks, mille elluviimine tehti ülesandeks Eesti Trükitöösturite Ühingule ja Tartu Graafikatööstuse Ettevõtjate Ühingule kui tugevamatele töösturite organisatsioonidele, kelle algatusel tuli toime ka eilne trükitöösturite üleriiklik koosolek.

Palgaoludest trükitööstuses refereeris A. Veiler, kelle ettepanekul otsustati seada sisse üle riigi nädalapalga süsteem minimaalpalkadega kolme elukallidusrajooni järele. Selle järele saaksid Tallinnas masinaladujad, tsinkograafid ja litograafid 19 kr., ladujad, trükkijad ja köitjad 18 kr., meesabitöölised 14 kr., pealepanijad 13 kr. ja naisabitöölised 11 kr. nädalas. Tartus, Nõmmel, Viljandis, Võrus, Narvas, Rakveres ja Valgas oleksid minimaalpalgad ühe krooni võrra ja mujal kahe krooni võrra madalamad.

Tööliste puhkeaja kohta otsustati, et palgaline suvepuhkus antakse ajavahemikul 15. aprillist — 15. oktoobrini töölisele, kes teeninud samas ettevõttes ühe aasta — ühe nädala, kaks aastat — 10 päeva, kolm aastat — kaks nädalat.

Minimaaltariifide maksmapaneku kavast refereeris A. Blaubrik. Referaadi järele kiideti heaks minimaaltariifid, mille alusel kalkuleeritakse tööhinnad. Teises rajoonis need on 5%, kolmandas 10% odavamad. Lepingutega seotud töid tehakse 1938. aastal veel endise hinnaga.

Minimaaltariifide maksmapaneku abinõude kohta andis ülevaate R. Mölder, vahekordadest kaubamuretsejatega ja uute ettevõtete asutamisest refereeris dir. Th. Käärik. Kavatsuste kohaselt kutsutakse ellu eriline tariifiamet, kelle ülesandeks jääb sundnormide varal kutsuda korrale tööstureid, kes ei pea kinni normidest. Uute trükikodade asutamise korral peaks küsitama töösturite organisatsioonide arvamist.

Trükitööliste juhtide kaadri värskendamiseks tunnistati dir. H. Männiku ettepanekul vajaliseks õpilaste pääsemist suuremal arvul suurematesse trükikodadesse ja arendada trükitööstuse alal olemasolevate koolide tööd.

Lõppeks kiideti heaks trükitööstuse organiseerimise kava, mille kandis ette A. Veiler.

Koololekut, mis oli üksmeelne algusest lõpuni, juhatasid A. Veiler Tallinnast, J. Meister Valgast ja J. Roosileht Tallinnast. Sekretariaati kuulus J. Pedari Tallinnast, J. Virk Tartust ja J. Kruusimägi Rakverest.

Koosoleku lõpul otsustati saata tervitustelegrammid majandus-, sotsiaal- ja haridusministritele.

Viljandi tööliskond mures

joomakultuuri levimise pärast

Parem on maksa kaks korda kõrgemat liikmemaksu, kui käia kõrtsis ja kannatada pevalu.

Pühapäeval peeti Viljandis kohaliku töölisühingu aasta-peakoosolek, kus avaldati õige pessimistlikke mõtteid töölisliikumise kohta. Ühingu juhatusliige J. Robas, kes viibinud pikemat aega välismaal, tõi ette, et osa meie töölistest enese organiseerimatuse tõttu elavat vägagi viletsas seisukorras võrreldes teiste riikide töölistega. Viljandis olevat tööliskonda katsutud organiseerida juba aastakümneid, kuid ilma suuremate tagajärgedeta. Seepärast Viljandi vabrikutes ja käitistes tööliste palgatingimused olevat üpris halvad, võrreldes teiste linnadega. Ei tarvitsevat silmi kinni pigistada ka selle ees, et joomakultuur tööliste hulgas on viimaste aastate jooksul suuresti levinud, mis omakorda mõjustab sotsiaalset heaolu.

Koosolekul tekkisid pikad vaidlused küsimuse ümber, kuidas oleks töölist võimalik tugevamini siduda töölisorganisatsiooniga. Viimaks jõuti otsusele, et üheks abinõuks võiks olla liikmemaksu tõstmine. Kui tööline maksab kõrgemat liikmemaksu organisatsioonile, kasvab ühenduses sellega ka tema huvi organisatsiooni tegevuse vastu. Kuigi sellele vaieldi vastu, otsustas peakoosolek siiski liikmemaksu tõsta kahekordseks, s. o. senise 1 kr. asemel 2 kroonile aastas. Asuti seisukohale: parem on maksa ühingule kaks korda kõrgemat liikmemaksu, kui minna kõrtsi ja järgmisel päeval kannatada peavalu...

Ühingu aruanded ja eelarve leidsid kinnitamist juhatuse poolt esitatud kujul. Et kanda hoolt liikmete kultuuriliste huvide eest, selleks Viljandi töölisühing tahab soetada korraliku raamatukogu, täiendada lugemislauda, luua isegi tagavarakapitali jne. Ühingu eelarve 1938. a. on koostatud taskaaalus 1.212 krooniga. Juhatusse valiti J. Robas, V. Malin, P. Puis, J. Jürgenson ja M. Roht.

Jakob Liiv mulla all

Liiv oli esimene sisseastuja Eesti Kirjanduse Seltsi

Laupäeval asetati Rakveres viimsesse puhkepaika ärkamiseaja viimseid tugesid ja võitlejaid — Jakob Liiv. Kuigi ilm oli halb, lund sadas ja tuiskas, kogunes vanameistrit saatma Rakveres harva nähtavalt tihe rahvamass. Kaheskümnes järelehüüdes tuletati meele vana luuletaja teeneid küll kirjanduse, küll seltskonnategevuse, küll omavalitsuse juhina. Oli ju tema see, kes rajas Virumaal — Avispeal, Väike-Maarjas ja Rakveres rida seltskondlikke ja majanduslikke organisatsioone. Jak. Liiv koos Jakob Tamme ja Peeter Jakobsoniga moodustasid Väike-Maarjas võimsa triumviraadi. ning kihelkond võlgneb kindlasti neile rohkem kui kellelegi teisele tänu selle eest, et Väike-Maarja on viimase poolesaja aasta jooksul mänginud maakonna ühe kõige kultuurilisema keskuse osa.

Matusel tegi Jaan Roos teatavaks sen üsna vähetuntud tõsiasja, et Jakob Liiv oli ka üks Kirjanduse Seltsi asutamise mõtte algatajaid ja tema astus esimesel peakoosolekul esimesena sisse. Viimased aastakümned elas ta aga täiesti tagasitõmbununa ja tundis isiklikult vaid vähe seid nooremasse põlve kuuluvaid kirjanikke.

Liivi luule ei pakkunud tänapäeva inimesele oma lihtsasõnalisusega ja tihti naiivsusegagi tänapäeva lihvitud ja viimistletud luule harrastajaile palju. Liiv tundis seda ka ise, sest oma viimases luuletuskogus, „Päikese veerul", laulis ta „uued ajad uue laulud loovad. uue helid luule valda toovad". Kuigi Liiv ei ole luule ilmas sõnakunstiga saavutanud suuri võite, hindame teda kui suurt võitlejat, kes seadis kilbile inimisiku suured väärtused. Liiv oli ideeinimene, paleusikandja, kes nägi ühiskonna täienemist isiku eetilise kultuuri tõstmise abil. Tugevaist ja kõlblist üksikisikuist koosnev ühiskond on ise enesest tugev ja kindel, on Liivi seisukoht. Ja ta laulab, et „vaba vaim võib rahvast juhtida, vaimu jõul võib ihu vabaks saada". Kuna Liivi luuletajaaeg langeb kokku venestamisaja tugevama pingega, ei saa ta öelda seda, mida süda käseb. kuid siiski leiutab ta allegoorilise laulu, millise luule liigi harrastajate seas tema koos G. E. Luigaga oli tugevamaid kujusid. Mõlemad need suured isikud olid kogu oma elu kestes võitlejad, tulekandjad. Nüüd pole neid kumbagi.

Ja sellest on kahju! O. T.

Vaata pilt 3. lhk.

Kreenholmi töölised alustasid uut palgavõitlust

Eelmise palgavõitluse ajal käitis olevat teeninud 50.000 krooni!

Pühapäeval oli Kreenholmi tööliste üldkoosolek „Võitleja" ruumides. Koosoleku kokkukutsumise põhjuseks oli uue palganõudmise asjus seisukoha võtmine. Kokku oli tulnud tulwil saal töölisi, mis näitas, et palgakiisimuse wastu tunnewad töölised elawat huwi. Enne tähtsama päewakorra punkti juure asumist kuulati ära kaks referaati. Käitiswanem A. Anijaagu peatus pikemalt tööliste ühistegewuse liikumise juures, näidates ära, et tööliskonnal tuleb end organiseerida ka majandusalal. M. Kalwi informeeris tööliskonda mõne kuu pärast kehtimahakkawa tööstuste terwishoiu määrustega.

Seejärele andis käitisnõukogu esimees W. Mölder ülewaate wiimasest nurjunud palgawõitlusest. Uus tööleping, mille kestwus on 16. jaan. kuni 16. märtsini, on üldiselt niisamasugune, kui see määrati kindlaks möödunud aasta algul. Wäikese muudatusena on ainult see, et wabriku-wal. ei saa wähendada tükitöötõhindu üle 10 protf. kudujatel, kes on pandud kolme telje asemel neljа teljega tööle. Könelejа teadis könelda weel seda, et wiimsel töötülide lahendamise komisjoni koosolekul olewat selgunud, et wabriku-wal. on teeninud tööliste palkade tõstmisega. Kuue kuu jooksul olewat wabriku-wal. tööliste palkadeks enam wälja maksnud 90.000 kr., kuid riigimaksude wähenemisega teeninud 140.000 kr., seega wabrik olewat teeninud riigi arwel 50.000 kr. Käitiswanema see seletus tekitas tööliste hulgas lõbusa meeleolu.

Toonitati weel, et on mõttetu könelda rahwa terwishoiust ja rahwaarwu suurendamisest, kui ei parane tööliskonna majanduslik seisukord. Iiksmeelselt otsustati nõuda palgakõrgendust 10 senti tunnis, kusjuures neudel töölistel, kes töötawad kolmewahetusega töötawates osakondades, peaks tõstetama palka 13 senti tunnis. Seekord koosolek andis käitiswanematele wõimalusi teha ka järeleandmisi esitatud nõudmises.

Kahe naise poomissurm

Neede õhtupoolikul leiti Walgas, Poska tän. 36 furnult Mai Männiste, 37 a. wana, ja umbes samal ajal Elisabeth Wassiljewa, 45 a. wana kelle elukoht Prii tän. 3.

Mõlemad naised leiti ahjukonfu külge kinnitatud silmusest. Politseilisel ülewaatusel ja laipade lahkamisel wägiwalla tunnemärke ei leitud. Nii M. Männiste kui ka E. Wassiljewa juures on olnud furma põhjustajaks pikemaaegne haigus ja närwilikkus.

Varastatud raudteeroopad turbarabas

Kriminaalpolitsei ünnestus selgitada Walga linnale kuuluwast Kuiksilla turbarabast kaduma läinud raudteeröögaste wargaid. Neudeks otsutusid Laatres elawad noormehed Meinhard Narusberg, Aleksander Ain ja Edgar Aarop, kõik kolm aastais 17—20. Röögad oli poistele ära toonud öösi autoga Laatres afuwa sepatööroja omanik K. Arwatawasti kartes warguse ilmsiks tulekut, toimetasid noored näpumehed hiljem warastatud röögad tagasi Kuiksilla turbarappa.

Nõmmelt

Punase Risti korraldusel hakkawad samaritlaste kursused Nõmmel, Rahwaiearri ruumes teisipäeval, 25. jaanuaril s. a., kell 20.00.

Kursusest wõimaldatakse osa wõtta kõigil, ning kursused on tasuta.

Põltsamaa seltskonnategelane K. Aret surnud

Laupäeval suri Põltsamaal kohalik hästituntud seltskonnategelane Kaarel Aret (endise nimega Karl Vervolt). Kadunud haigestus paar-kolm päeva tagasi ning arstide arvates oleks tulnud tal üheks kuuks eemale jääda oma kutsetööst. Kuna A. oli alles paremas meheeas — 45-aastane, ei osanud keegi karta kõige halvemat. Surm oli tingitud veresoone katkemisest.

K. Aret oli Põltsamaal tuntud mitmekülgse seltskonnategelasena, tegutsedes kaasa väga paljudes organisatsioonides. Tema peahuvi oli siiski pühendatud laulule ja muusikale. Kadunu tegutses pikemat aega ka kohaliku laulu- ja muusikaseltsi „Leelo" koori juhina, olles ühtlasi lauluõpetajaks Põltsamaa ühisgümnaasiumis ja teistes keskkoolides. Teda jäi leinama perekond.

Suri Poola tuntumaid ajakirjanikke

Warsfawi, 23. 1. (ETA) „Kurjer Warszawski" peatoimetaja ja endine senaator Boleslaw Koskowski, kes on Poola tuntumaid ajakirjanikke, suri pühapäeval 67 aasta wanuses.

Selgus rongi all surmasaanu isik

Reedel jäi Sürgavere ja Viljandi jaamade vahel Viljandi poole sõitva reisirongi ette keegi vanem naisterahvas, kes veduri tõukest sai surmava vigastuse. Kuna laiba juures ei leitud isikuid tõendavaid dokumente, jäi isik esialgu kindlaks tegemata.

Nüüd on ametivõimud selgitanud, et rongi ette jääjaks oli Mari Andrese t. Trump, 80 a. vana. Trump elas Suure-Jaani alevis, kus ta oli alevi hoolealuseks. Vanake oli vahete-vahel külastanud Viljandis elavaid täditütreid, käies Suure-Jaani — Viljandi vahemaa jalgsi. Ka saatuslikul päeval tahtnud ta minna Viljandisse oma sugulasi külastama. Ettevõetud lahkamisel selgus, et Trumpil oli murdnud kaelaluu, mis arsti arvates põhjustas surma. Pealeselle oli tal murdnud jalaluu.

Tabati 6 varast

Kriminaalpolitsei tabas ja paigutas vanglasse 27-a Ottomar Kattenbergi ning 23-a. Edgar Riineri, kes Pärnu mnt. nr. 30 asetseva maja keldrist varastasid moose ja veine 105 kr. väärtuses. Esimene neist on korduvalt karistatud, kuna teine on karistamata.

Vanglasse läksid ka Aleksander Kabral, Villem Prii ja Aleksei Vindt, kes murdsid sisse Tehnika tän. nr. 2 asetsevasse pudukauplusesse ja tabati juba mõni päev tagasi.

Nelgi tän. nr. 1 asetsevast majast varastas Johannes Sikstus ülikonna. Ta paigutati samuti vanglasse.

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

49

Maanõunik muigas rahuldustundega: tähendab, tüdruk on kuuri peale magama läinud.

Maanõunik viskas veel paar napsi julguseks, astus siis naabri poole ja ütles mõned sõnad. Ka naaber tõusis üles ja mõlemad astusid ukse poole.

Samal hetkel kisti uks väljastpoolt lahti ja valitseja Zeibig tormas kahvatu näoga saali.

„Mäss on lahti!.." hüüdis ta hingeldades. „Sulased on mässama hakanud!"

See mõjus jahiseltskonnale nagu pikselöök. Maanõunik jäi ukse alla seisma ja vaatas pärani silmi valitsejale.

Tiesenhausen vandus rängasti ja ajas end diivanilt jalule. Kellelgi kukkus sigar näpu vahelt, siis jooksis ta ukse alla ja lõi selle paukudes kinni. Ise surus ta seestpoolt vastu ust, nagu kipuksid mässajad juba härrastemajja.

Õuest kuuldus naisterahva heledat kiljatust. Vist oli see mõisaproua, kes mässust sai teateid.

„Mis ma nüüd teen?" küsis opman ja vaatas oma härrale.

Tiesenhausen toibus esimesena.

„Kus nad mässavad?" oli Tiesenhauseni esimene küsimine.

„Mäe rehe juures mässavad... Ükski ei kuule enam sõna, tõrguvad õhtul rehte peksmast... Visanud kupja ja rehepapi rehe alt välja," hädaldas opman.

„Kus mu kepp on?"

Ärritatud ja vihane mõisnik jookseb mööda nurki ja otsib oma keppi: ärevuses ei mäleta ta, kuhu ta on pannud kepi. „Keppi niisugustele vaja, küll ma õpetan neid sõna kuulma... Ah, nemad ei taha rehte peksta."

„Ärge minge palja käsi nende hulka... Säh, pistke vähemalt püstol taskusse."

Lõpuks on kepp leitud ja Tiesenhausen on valmis minema.

„Kus on kubjas?"

„Kubjas jäi õue ootama," vastas opman.

„Zeibig, läheme! Ma tahan neid lurjuseid õpetada!" ähvardas Tiesenhausen.

„Karl, ma tulen ka rehe juure!" Adrakohtunik Tiesenhausen Võhmutalt varustas end püstoliga ja lahkus saalist.

„Kes on Uuemõisas peremees, mina või mu sulased?.. Kepp on see, mis nad vaos hoiab ja paneb sõna kuulma... Ah, nemad hakkavad mul tõrkuma, ahvivad teistele järele... Küll ma neid õpetan."

Veel kaugelt puude alt oli kuulda Tiesenhauseni vandumist. Külalised kogunesid lahtiste akende alla ja kuulatasid. Kusagilt kaugelt põldude poolt kuuldus kära ja hüüdeid.

„Kas maanõunik ei läheks nüüd tüdrukut kabama, sulased on rehe juures ja keegi ei tule segama?" õrritas Dücker oma vastast.

Maanõunik lõi tõrjuvalt käega ega lausunud sõnagi. Ta astus napsilaua juure ja tõstis väriseva käega klaasi suu juure.

KEPP JA REHEVARDAD

Mäe rehe väravad olid pärani lahti. Teosulased seisid salkades ja sõnelesid ärevalt. Nurgas kogu otsas kõlkus latern ja rasvaküünal hingitses kollaka valgusega. Rehepapp seisis nõutult ja ootas mõisahärra tulekut.

Tiesenhausen käis kõige ees ja lõi igal sammul kepiotsaga vastu maad. Rehi asetses teelt paarkümmend sammu eemal.

„Tulevad, juba tulevad!" käis sahin rehe all, kui mõisnik oma saatjatega pööris rehe ette.

Ägedamad sulased seisid varda najale toetudes. Kõlli Toomas istus seljaga vastu väravaid ja jäigi istuma, kui Tiesenhausen rehealusesse astus.

Nähes sulaseid toetumas vartadele lõi mõisahärra seisatama. Kui aga teolised paljastasid pea, see oli neisse aastate jooksul juurdunud komme, tõstis Tiesenhausen tooni ja põrutas:

„Mis te siin seisate?"

Pikergune tiik Uuemõisas.

Tiigi kaldal kasvumaja varemed. Tiigi saamisloo kohta jutustatakse järgmist:

Kord tahtnud mõisahärra oma naisele sünnipäevaks valmistada erilist rõõmu. Ta lasknud orjadel öö jooksul kaevada rohuaeda tiigi ja selle vett täis vedada. Kui vesi tiigis, siis püütud jõest kalu ja pandud tiiki elama. Tiigi kaldale istutatud lilli ja ilupõõsaid. Muude sünnipäevakinkide järele viinud mõisahärra oma naise rohuaeda ja annetanud tiigi. Mõisaproua olnud sellest väga vaimustatud.

Praegu on tiik mudane ja kaldad sisse varisenud.

Üldine vaikus. Keegi ei taha esimesena härra vastu üles astuda.

„Mis te vahite siin, kas hakkate rehte peksma või ei?"

Tiesenhausen näeb oma üleolekut ja see annab hoogu juure. Ta vaatab enese ümber ja näeb, et keegi sulastest istub ega võta mütsi maha.

Paari sammuga oli Tiesenhausen istuja selja taga. Järsu kepilükkega oli Kõlli Toomal müts maas ja veeres põrandale.

Toomas kargas püsti ja sähvas teravalt:

„Narri meest, aga mitte mehe mütsi!"

Toomas kumardas, et võtta maast oma müts. Samal hetkel äigas Tiesenhausen kepiga Tooma suunas, kuid ei tabanud.

Imestussahin läbistas rehealuse.

„Kes see sulane on?" küsis Tiesenhausen.

„Mina olen Kõlli Toomas."

Toomas oli haaranud varda pihku ja seisis härra ees. Kuna vart kogult ja kaalult oli kepist ees, tegi kepp mõisahärra käes juba tagasihoidliku ringi.

„See on Karla külast, härra Tiesenhausen," täiendas opman.

„Miks sa rehele ei hakanud?"

„Ma ei peksagi siin rehte. Tulin sooja rehetuppa magama."

„Mis sa ütlesid?! Sa tulid siia magama, mis see tähendab?"

„Kõlli teopäevad tehakse Kirimäele, mul pole Uuemõisa rehtedega asja."

„Mis sa siit Uuemõisast otsima?"

„Opman pani mu siia müüri tegema, siin polnud õppinud müürseppa."

„Siis kasi Kirimäele ja peksma minu rehi!" põrutas härra.

„Kirimäele on viis versta, siis oleks pidand mind varem õhtule laskma. Kui ma päev läbi olen teinud rasket müüritööd, siis ma ei jõua enam rehte peksta."

„Ka meie ei jõua õhtul rehte peksta." See oli Põua Mait, kes teiste seast sõna võttis.

Tiesenhausen pööris ringi ja vaatas hääle suunas. Praegu seisid sulased vaikides ja ütleja isik jäi teadmatuks.

Eile anti Tallinnas 2151 allkirja

Mõnes valimisringkonnas tekkisid sabad soovitusallkirjade andmisel Riigivolikogu kandidaatide esitamiskirjadele

Mõnel kandidaadil juba 300 allkirja koos

Eilse päewa jooksul oli soowitusallkirjade andmine Riigiwolikogu kondidaatide esitamisikrjadele Tallinnas ja Nõmmel eriti elaw. Samuti kõnelewad teated prowintsist — linnadest, alewitest ja waldadest — et sealgi on allkirjade andmine peamiselt langenud just pühapäewasele päewale.

Tallinnas tekkisid mitmeski ringkonnas eile allkirjade andjate sabad.

Sama teatati täna Nõmmelt, kus weel tänagi ajuti tuli allkirjade andjatel seista järjekorras. Ka täna hommikupoole oli allkirjade andmine pealinnas wäga elaw. See on seletataw seega, et eilse päewa jooksul esitatud kandidaadid nähtawasti jõudsid organiseerida oma pooldajaid.

Üldse anti eile Tallinnas 2151 allkirja ja Nõmmel paarsada. Kokku ulatub Tallinnas 4 päewa kestes antud allkirjade arw üle 4000.

Tallinnas pühapäewa õhtuks said noutawad 150 wõi üle selle allkirju kokku 7 kandidaati, Nõmmel üks. Neist ulatus ühe kandidaadi esituskirjale antud allkirjade arw 300, mistõttu esituskiri tagastati esitamiseks walimiste peakomiteele. Ka Nõmmel sai ühe kandidaadi allkirjade ülemmäär täis.

Laupäewal esitati Tallinnas weel 3 uue kandidaadi esitamiskirjad.

On arwata, et enam uusi kandidaate senistele juure ei tule.

On aga selliseid esituskirju, millele antud soowitusallkirjade arw ei ulatunud eile õhtuks kahekümnenigi. Mõnel teisel on allkirju ka ainult mõnikümmend. Seega pole sugugi wõimatu, et mõni kandidaat ei saagi kokku nõutawat 150 allkirja, langeb seega wälja juba enne walimisi ning kaotab sissemakstud 250-kroonise kautsjoni. Enamikule kandidaatidele seni antud allkirjade arw aga kõigub 60 ja 100 wahel. Neist on arwata, et nad lõpuks siiski 150 allkirja kokku saawad.

Olgu juhitud kodanike tähelepanu sellele, et

soowitusallkirjade andmine tänasega kokku kestab weel kolm päewa,

s. o. 26. jaanuarini, millal nimekirjad suletakse ja tulewad esitamisele.

Hõlbustuseks toome siinkohal weel kord allkirjade andmise kohad ja aja:

Tallinnas wõib iga walimisõiguslik kodanik anda soowitusallkirja kandidaadile kas päewal kella 9—15 linna statistikabüroos (Pitk t. 6) wõi oma walimisringkonna juures selleks määratud kohas kella 17—19 õhtul. Need allkirjade andmise kohad walimisringkondades, kus allkirju saab anda õhtuti, on:

1. walimisringkonnas — 9. algkooli ruumes, Wabriku t. 10.
2. walimisringkonnas — samuti 9. algkooli ruumes, Wabriku t. 10. (Allkirjade andmine Kopli algkoolis kestis ainult eilseni.)
3. walimisringkonnas — pritsimajas, Wenetsurul.
4. walimisringkonnas — samuti pritsimajas.
4. walimisringkonnas — 10. algkooli ruumes, Lasnamäe tän. 12. (Allkirjade andmine riigiparkide walitsuse ruumes Kadriorus lõppes eile õhtul.)
6. walimisringkonnas — 5. algkoolis, Weerenni tän. 2-a.
7. walimisringkonnas — linna statistikabüroos, Pitk tän. 6.
8. walimisringkonnas — 15. algkoolis, Wismari tän. 15.
9. walimisringkonnas — 2. algkoolis, Endla tän 50.
10. walimisringkonnas — 20. algkoolis, Pärnu mnt. 89 ja Nõmme linnawalitsuses, S. Pärnu 90/92 (Nõmmel).
12. walimisringkonnas (Nõmme) — Nõmme linnawalitsuses, S. Pärnu 90/92.

Allkirja andmisele minnes tuleb wõtta kaasa isikutunnistus wõi mõni muu isikut tõendaw ja omaniku allkirjaga warustatud dokument.

Kes on kuski walimisringkonnas kandidaadiks,

s. t. missuguste kandidaatide esituskirjadele kuski on wõimalik allkirja anda, seda wõiwad kodanikud saada teada allkirjade andmise kohtades, s. o. kella 9—15 linna statistikabüroos, ja kella 17—19-ni wastawa ringkonna allkirjade andmise kohas.

Täna algas ka kandidaatide esitamine walimiste peakomiteele. Esitati rida kandidaate, kes juba esimestel soowitusallkirjade andmise päewadel olid saawutanud nõutawa arwu soowitajaid.

Restide müük!
SOODUS
SUUR
A/s „TEKLA" RIIDE
S. KARJA 15 • PÄR
HAAPSALU, K
VEE, PÄRNU
VERE, VALG

Hiinlased alustasid uut peal

Üllatusrünnakuga vallutati üks linn. — Kesk-Hiina au

Schanghai, 23. 1. (ETA) (Reuter) Hiina wäed on alustanud Schantungi edelafrondil. Nad teatawad, et on üllatusrünnakuga tag teni, mis asetseb 13 miili Jentschonst lõunapool Tientsin-Pukon raudteel. Nad pealetungi ka Tsiningi sihis, kust jaapanlased püüawad ära lõigata Lunghai ra käimas ka Pengpu lähedal, 75 miili Nankingist põhja pool.

Hiina lennukid on sooritanud kaks pommitusretke Wuhule.

Hankon, 23. 1. (ETA) (Reuter) Nõukogude Liidu peakonsulaat, millesse kogude Liidu suursaatkond Nankingist, põles laupäewal täielikult süütamist, sest enne tule puhkemist oli kuulda hoones plahwatust. Tuli puhkes se Liidu suursaadik Luganets-Orelski oli sõitnud Tschunkingi, et esitada seal oma on Hiina nus pealinn, ja Luganets-Orelski oli esimene wälismaa diplomaat, kes elitused.

Olgu meele tuletatud, et hiljuti põles Nankingis maha Nõukogude Liidu suu seal jäi tule puhkemise põhjus selgitamata.

Wene rikkus teiskordselt Soome piiri

Vangistati kaks Soome kalurit. — Venelased õhutasid soomlasi tulema Vene territooriumile

Haavata saanud Soome piirivalvur suri

Helsingi, 24. 1. (ETA) Peale Raasuli all aset leidnud wahejuhtumi Soome ja Nõukogude Wene piiril oli laupäewa hommikul kell 11 weel teine piririkkumine Nõukogude Wene piiriwalwurite poolt. Wammelsuu kordoni lähedal Wene piiriwalwurid wangistasid kaks Soome kalurit ja toimetasid nad mootorkelgul Kroonlinna poole. Kaluritest wiibis üks Soome territooriumil 268 meetri kaugusel piirist, kuna teise kaluri wangistamine sündis Nõukogude Wene teritooriumil. Kui pärast kalurite wangistamist Soome piiriwalwurid olid püstitamas jääle piirimärke, läheneesid Wene piiriwalwurid neile uuesti samal mootorkelgul ja pöörduvad tagasi alles siis, kui nägid piirimärke.

Raasuli kohal asetleidnud tulistamise kohta on nüüd selgunud järgmised üksikasjad: Soome piiriwalwurite kahemeheline patrull oli laupäewa hommikul suuskadel sooritamas oma harilikku kontrollkäiku piiri äärt mööda, kusjuures nad kohtasid wäremtähendatud kohal Nõukogude Wene kahemehelist patrulli. Wenelased õhutasid soomlasi tulema Wene territooriumile, mida soomlased kuulda ei wõtnud. Nad jäid aga peatuma. Seejuures üks soomlane tõmbus metsa alla warjule, kuna teine jäi kohale ja õhutas kaaslast alarmeerima teisi piiriwalwurreid, kui wenelased peaksid püüdma teda toimetada Wene territooriumile. Samal ajal aga üks wenelasist tulistas umbes 3—4 meetri kauguselt püstolist soomlast, kes langes lumele. Teine soomlane tõmbus weel natuke kaugemale ja alarmeeris püssipauknudega Raasuli kordoni piiriwalwureid, kes wiiwitamatult saabusid kohale. Soomlaste kohale jõudes wenelased olid parajasti tulemas üle piiri haawatult maas lamawa soomlase juure. Lähenewaid Soome piiriwalwureid nähes wenelased aga pöörduvad kohe tagasi. Warsti pärast seda tuli Nõukogude Wene pool nähtawale suurem rühm Wene piiriwalwureid, kes okupeerisid omapoolse piiriosa, nagu seda tegid soomlased omal poolel. Sündmuskohale jõudis kohe Soome Karjala Kannakse piiriwalwe komandant kolonel Inkala ühes teiste piiriwalwe wõimudega, kes alustasid wiiwitamatult juurdlust. Seejuures wäideti wenelaste poolt, et soomlased on tulistanud enne, mis aga Soome piiriwalwurite seletuste järele osutus mitte paikapidawaks. Juurdlus kestis sündmuskohal laupäewa hilisõhtuni ja pühapäewal jatkati seda hilisööni. Rajoon mõlemal pool piiri seisab kõwendatud walwe all. Sündmusest saadetakse täna kirjalik seletus wälisministeeriumile.

Haawata saanud Soome piiriwalwur suri õhutas kaaslast alarmeerima teisi piiriwalwupärast operatsiooni Wiiburi haiglas.

Tokio, 23. 1. (ETA) (Havas) Poliitiline ajakiri „Kaizo" awaldab interwjuu kindral Matsuiga, Jaapani wägede ülemjuhataja Hiinas. Selles interwjuus kindral Matsui wäljendab selgesti oma kawatsusi Schanghai ja Kesk-Hiina kohta. Põhimõtteliselt — ütles kindral Matsui — mina ei tunnista wälismaa kontsessioonide erapooletust ja mina ise tahan teostada Hiina suweräniteeti nende kontsessioonide üle. Mina ei ole kunagi nõudnud käske oma walitsuselt ja kõik, mis siin sünnib, toimub ainult minu wastutusel. Wälismaalased on sunnitud tunnustama Jaapani wõimu, kui jaapanlased tegutsewad kindlasti. Meie ei tohi asjatult pahandada wälismaalasi, kuid meie ei tohi neid ka karta. Jaapan peab näitama oma wõimu.

Kindral Matsui ei poolda seda, et Pekingi walitsuse wõimu laiendataks ka Kesk-Hiinale. Tema arwates tuleb Kesk-Hiinas luua oma autonoomne walitsus, end selleks kuluwat aega. Schanghais olewat isik, kes ootawat soodsat silmapilku tegutsemiseks, kuid tema aeg ei olewat weel tulnud.

Ajakirjaniku küsimusele, kas ülemjuhataja kawatseb jatkata sõjategewust Hankouni, kindras Matsui wastas: hiinlased on peagu täielikult kaotanud wõitluswaimu. Märgid näitawad et nad soowiwad rahu. On weel oodata wäiksemaid wõitlusi piki Tientsin-Pukon-Lunghai raudteeliini. On wõimalik, et sõjategewus lõpeb pärast neid wõitlusi. Ent arwestades Hiina mentaliteeti, meie ei tohi liiga rutata, waid peame ootama, kuni aeg asjad korraldab.

Kallaletungi kohta Suu teatawate ringkondade poolt rat Matsui seletas: meie mida meie peame tegema.

Hiinlased loowid uut baasi

Hankon, 23. 1. (ETA) (on wälja töötamas plaane, mill edelaprowintsi muudetakse pikaa sioonide baasiks jaapanlaste wa oodata Hiina wägede tagasitõmb positsioonidest. Sõjalist tegewu edaspidi arendama territooriumi warade poolest, ja kus kõrged mä loodusliku kaitset waenlase wast

Wõitlused Hiina pa

Schanghai, 23. 1. (ET allikast teatatakse, et mitu tuhat olid tiilitamas Jaapani wägesid nüüd laiali pillutud. Nanweis, kagu pool, Jaapani wägedel on Hiina partisanidega. Üks parti Wangpu lääne poole. Ka need ähwardasid Wuhud, olewat nüüd pillutud.

Teatatakse, et hiinlased on ko Sutschousse, mis on tähtis r wäe hulgas olewat kolm kuuga

Jaapani saadik lahku

Tokio, 23. 1. (ETA) D Jaapani suursaadikule Kawagoe Hiinast 28. jaanuaril.

Hävitati 8 Jaapa

Hankou, 24. 1. (ETA) (teatatakse, et umbes 10 Hiina nud eile hommikul Wuhu aer Jaapani wägesid. Uhtlasi Hiin tanud kaheksa Jaapani lennuk

Teater • Muusika

Os-Ko-Mon huvitas ja meeldis

Yakima-indiaanlaste suguharu pealik Os-Ko-Mon tutvustas eile end ja oma kunsti üha soojenevale publikule, milles olid esindatud kõik ead. Kindlasti olid vaatajate huvid ja ootused seekord õige mitmesugused ja erinevad: kes tahtis peaasjalikult näha esimest korda elus ehtsat indiaanlast — kelle ehtsuses ta võib-olla endamisi veidi kahtleski —, kes ootas „midagi eksootilist" üldse, kellel olid jälle esiplaanil folkloristlikud huvid; poisid tahtsid meeleldi kuulda indiaani sõjakisa ja näha relvi ning kostüümide toredaid sulestikke; mõni vaataja aga lootis saada ka midagi kunstipärast. Ja kindlasti ei pettunud ükski vaataja. Ma usun, et igaüks sai seda, mida ta lootis, võib-olla mitte igakord sel kujul, millal ta seda ootas — aga seda huvitavam oli see siis temale. Kõik need vaatajate lahkuminevad huvid aga koondas nagu ühte tulipunkti Os-Ko-Mon'i omapärane isiksus, mis ei ole küll vägev, vaid pigemini sõna parimas mõttes lapselik ja siiras, sealjuures täiel määral jõuküllane ja artistlik.

„Estonia" kontsertsaal oli sobivaks paigaks kava esimesele jaole, milles Os-Ko-Mon esitas osalt tam-tami, osalt klaveri saatel Kesk-Põhja-Ameerika laule; kava teine jagu, mis koosnes kuuest tantsust, oleks märksa paremini mõjule pääsnud teatrilavalt.

Niihästi oma lauludes kui ka tantsudes Os-Ko-Mon näitas end kõigepealt silmapaistva miimilise kunstnikuna selle sõna laiemas — mitte ainult näomiimika — mõttes. Ta „miimis" meile ette mitte ainult neid indiaanlasi, kelledest me oleme kõige enam kuulnud ja lugenud — sõjamehi ja arstirohumehi — vaid ka teisi tüüpe ja seisukordi, mil ei ole midagi ühist sõja ning nõidusega: kahes hällilaulus isa ja ema, kes erineval viisil uinutavad last, last ennast, kes jälgib linnu lendu („Lastelaul") ja koketselt-kelmikalt-häbelikult oma armumist väljendavat noort neidu. Kõike seda toreda miimika ja teravast pilgust tunnistust andva „naturalistlike" võtetega. Üllatav oli see nagu endastmõistetav kergus, millega esineja siirdus ühest meeleolust teise, meeleolud ise aga kaasaelama-panevad.

Eriliselt suure andumusega Os-Ko-Mon pühendus oma tantsudele, milles pääsid silmapaistvale mõjule ka üllatavalt toredad ja värvikirevad kostüümid, mida vahetati iga tantsu eel.

Üldiselt haaras kava esimene jagu — laulud — oma suurema ja meeleolulisema üldinimlikkusega rohkem kui teine jagu, aga tantsudki huvitasid väga, kuigi nad igakord ei saanud täiel määral kaasa kiskuda. Rituaaltantsudel oli nagu esimese jao rituaallauludelgi rohkem folkloristlikku huvi, aga suurepärane „miimiline" tants oli tants sellest, kuidas noor kütt läheb jahile, silmab äkki noort piisonit, avaldab rõõmu selle kohtumise üle, võitleb härjaga, tapab ta, hakkab siis ahastama, kuna Manitou ehk „suur vaim" õieti ei luba tappa, palub andeks ja asub siis oma ohvrit ära tassima. „Kotkatants" — millised toredad „tiivad"! — mõjus pigemini lüürilisena kui vägevana, kuna „Rahupiibutants" mõjus oma lihtsuses suurejooneliste atitüüdidega, mis kohati tundusid otse klassilistena. „Sõjatants" oli ehtsa metslase tants.

Truult ja anduvalt saatis klaveril pr. J. Herscher-Clement, kes indiaani viisid on meie kõrvadele vastuvõetavaks harmoniseerinud.

Os-Ko-Mon'ile sai osaks suur menu. Nii mõnigi pala tuli kordamisele.

V. Mettus.

„Estonia" teater

Esmasp., 24. jaan., haril. hindadega Tšaikovski ooper „Padaemand".

Teisip., 25. jaan., Dimitri Smirnoffi teiseks võõrusetenduseks „Padaemand".

Keskn., 26. jaan., M. Pagnoli näidend „Tseesar".

Neljap., 27. jaan., aland. hindadega Puccini ooper „Tosca".

Reedel, 28. jaan., Läti Riigiooperi balletisolistide balletiõhtu.

Laup., 29. jaan., „Sügismanööver", l. Kalmani operett.

Pühap., 30. jaan., kell pool 3 p. l. „Padaemand"; õhtul Beaumarchais'i komöödia „Figaro pulmad".

Töölisteater

Esmaspäeval „Tootsi pulm" 16. korda.
Teisipäeval „Mehe küljeluu" 33. korda.
Kolmapäeval „Tootsi pulm" 17. korda.
Neljapäeval „Tütarlaps tänaval" 75. juubelietendus.
Reedel „Tootsi pulm" 18. korda.
Laupäeval „Inimesed ajujäälil" 15. korda.
Pühapäeva päeval „Kolmekrossi ooper" 20. korda.
Pühapäeva õhtul „Tootsi pulm" 19. korda.

L. Looringi balletistuudio õhtule

homme kell 8 õhtul Saksa teatris olgu veel kord tähelepanu juhitud. Mitmekesise kavaga esineb peale pr. Looringi rida ta õpilasi.

Raadio

Esmaspäeval, 24. jaanuaril.

16.50 reklaam. 17.05 inglise keel algajatele — mag. J. Silwet. 17.35 Türi: jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: heliplaate. 17.50 perenaistele. Anna Imakaewu: Wäjimus ja selle wältimise wõimalused. 18.10 mandoliinimuusika. Kirillowi kwintett. 18.40 päewaudiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Hinnad. 19.05 taimekaitseteateid: rotitõrjest. 19.15 tšellosoolosid. Tadeusz Lisan Waršawist. 19.45 O. Urgart: Rahwuslikud teadused eesti wanemas ajakirjanduses. 20.05 tantsumuusika. RM orkester Juh. F. Nikolai. 20.40 RM direktor inf. F. Olbrei raadioweetlus. 21.00 ajawiitemuusika. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 22.00 õige aeg. Päewaudiseid. 22.10—23.00 instrumentaalkontsert (XIV). Selektusi — A. Ütsip.

Teisipäeval, 25. jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewaudiseid. 7.25 hommikontsert heliplaatidelt. 8.15 hommikpalwus — kand. B. Plumm. 8.35 Türi: jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Türi: wiiulisoolosid heliplaatidelt. 9.00 perenaisele. Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 lastetund. „Nõiakannel". A. Sahlsteini kuuldemäng, eestistanud H. Oidram. 17.35 Türi: jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: heliplaate. 17.50 dr. W. Ütpus: Uni ja unepuudus. 18.10 inglise muusika. (Heliplaadid). 18.40 päewaudiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. 19.05 klaverisoolosid. Dorothea zur Mühlen. 19.30 eesti keel — R. Kreis. 19.55 ajawiitemuusika. RM orkester. Juh. prof. R. Kull. 20.50 walimiste kümmeminutit. 21.00 Rimski-Korsakow: sümf. siit „Scheherasaad". 21.45 kirjanduslikke uudiseid. 22.00 õige aeg. Päewaudiseid. 22.10 kohwikumuusika „Kultasest". 23.00—23.00 esperantokeelne nädalakroonika.

Viimsi tuleõnnetute heaks

annetas tundmatuks jääda soowiw härra 5 kr., S. K., Nõmmelt 5 kr. Endisega kokku 71,25 krooni. Annetuste wastuwõtmine jatkub.

Sünnipäewalapsi

Christjan Arro, põllumees, sündinud 25. jaan. 1985. a. Polli w. Pärnumaal.

Herman Jaakson, maiemaatik, sündinud 25. jaan. 1891. a. Ilue-Wõidu w. Wiljandimaal.

Oskar Liik, arst, sündinud 25. jaan. 1886. a. Kärdla alewis.

Johannes Oder, põllumees, sündinud 25. jaan. 1881. a. Kohila w. Wirumaal.

Edgar Saks, jurist ja kirjanik, sündinud 25. jaan. 1910. a. Tartus.

Johannes Wõlma, õpetaja, sündinud 25. jaan. 1899. a. Loona w. Saaremaal.

Willem Hiiop, linnukaswatuse eriteadlane, sündinud 25. jaan. 1885. a. Helme w. Walgamaal.

Vaimuliku juubel Saaremaal

Täna, 24. jaanuaril, pühitseb Kuressaares enda 80-dat sünnipäewa endine õpetaja ja ülempreester Sawwa Sepp.

Juubilar sündis 1858. a. 24. jaan. Saaremaal Järwel. Hariduse sai Riia waimulikus seminaris, mille lõpetas 1880. a. Samal aastal määrati ta Wiljandimaale Arusaare tihelkonnakooli ja kiriku õpetajaks. Arusaarest tuli ta 1883. a. Kuressaare „Koolmeistrite kooli" õpetajaks. Preestrina teenis Läänemaal Welisel ja Reomäel Saaremaal ja 1886. a. peale Kuressaares kuni 1915. a. lõpuni, millal läks Wene 430. jalawäe polgu preestriks. Omab II ja III astme Anna ja IV astme Wladimiri auristid. Peale raskeid wintsutusi ja mitmekordset waangipõlwe gruusiinlaste juures ja sõjas tuli ta tagasi kodumaale. Kuressaares oli ta Saaremaa Ühisgümnaasiumi õpetajaks, kust läks 1925. a. pensionile.

Politseipeegel

Purustas korterinaabri akna. Graniidi tän. nr. 31—16 elutsew Herman Siirend wõetakse wastutusele seepärast, et ta löi purustas oma korterinaabri Elwine Paesi korteriakna.

Riikusid rahu. Rana tän. nr. 49—6 elutsew Rudolf Salm sai protokolli lärmitsemise pärast Kalju tän. nr. 5 asetsewas majas.

Wene-Balti as. nr. 104—8 asetsewas korteris lärmitsesid samas majas elutsew nr. 101—1 elutsew Aleksander Karlow ja Alfred Orgo, kelle elukoht Wene-Balti as. nr. 100—28.

Walgustamata auto. Sõiduauto nr. A-1102 juht wõetakse wastutusele sepärast, et jättis oma sõiduki W. Patarei tän. nr. 3 asetsewa maja juure walgustamata ja walweta.

Loata wiinamüümise pärast wõetakse wastutusele Saali tän. nr. 4 asetsewa toiduainete kaupluse omanik Sergei Jaworski.

Jättis tahtumata sõiduarwe ja lärmitses. S. Tartu mnt. nr. 75—3 elutsew Elmar Matsi p. Ehrmann wõetakse wastutusele seepärast, et ta jättis tahtumata autosõiduarwe ja hüljem joobnud olekus lärmitses.

Joobnud isikuid paigutati politseiareštimajja ööl wastu pühapäewa 6 ja ööl wastu esmaspäewa 4.

Loodetav ilm

teisipäeval, 23. jaanuaril

Kõvu, loodest edelasse pöörduvaid tuuli. Öösi osaliselt selge ja sisemaal kerge külm, päeval pilves, sombane, sademeid ja sula.

Vargusi pealinnas ja Nõmmel

Wiktor Lewinowitschi kontorist Uus-Sadama tän. nr. 5 warastati 3 kr. 75 senti raha.

Uuri turult warastati Susanna Kermani korwist ridikiit rahaga, kokku 27 kr. wäärtuses.

Imanta tän. nr. 29 asetsewast majast warastati Edgar Kahre taskust 60 kr. raha.

Jakob Krigulsoni korterist warastati pintsak 8 kr. 50 sendi wäärtuses.

Kõidu saunas warastati Walentine Kaasikult 9 kr. raha.

Linnapangas warastati letilt Gustaw Pahklepa rahakott rahaga, kokku 22 kr. wäärtuses.

Kalarannas warastati Eduard Rojeni paadi küljest kompass 50 kr. wäärtuses.

Sisse murti Alide Kilgase lihakauplusse Nõmmel, Waldeku tän. nr. 43. Nähtawasti oli aga keegi seganud warga tegewust, mispärast ta oma saagi, mis oli asetatud kotti, oli jätnud maha.

Johannes Sandbergi lihakauplusest Liiwalaia tän. nr. 103 wiidi ära 73 kr. wäärtuses raswa ja liha.

Richard Kalbergi taskust w kott 6 kr. rahaga.

Mustlase surm

Täna hommikul kella 1/2 10 läheduses Haapsalusse minewa Koslowsky, kelle wanad 60 aastale. Nagu kuulda, oli m ning wähese kuulmise tõttu ei m rongi lähenemist.

Mehe laip toimetati Keila ja teeris tema surma.

Jube mõrv

Warssawi, 23. 1. (E mowka küülas Warssawi w elanik tappis õnnetu arm naabri tiitre, selle ema, õe j Naabri teine tiitar sai rewo Lõpuks mõrwar tappis ka

EESTI NEW YORGI MAAILMANÄITUSELE

New Yorgi 1939. a. maailmanäituse ühingu president Grover A. Whalen kirjutab on New Yorgi suurimas pilvelõhkujas, Empire State Buildingis, alla lepingule Eestig kohustub võtma 10.000 ruutjalga näitusepinda Rahvusvahelises näitushallis. Pildi mr. Whalen ja Eesti kindralkonsul New Yorgis Karl Kuusik

Kohalikke teateid

Loomaarstide ühingu esimeheks valiti dr. A. Herodes

Pühapäeval, 23. j. k. p. peeti Tallinnas, „Kuld Lõvi" ruumes Eesti Loomaarstide ühingu aastakoosolekut, millest wõtjid osa umbes 60 loomaarsti üle Eesti. Arwasõnu ütles ühingu esimees dr. P. Pepik, koosolekut juhatas dr. A. Herodes. Koosolekul kinnitati ühingu eelmise aasta tegewuse ja eelmise aasta tegewuse ja kassa aruanded ja määrati eelarwe 1938. aastaks. Endise esimehe keeldumisel waliii ühel häälel uueks esimeheks Põllutööministeeriumi weterinäär osakonna inspektor dr. A. Herodes, abiesimeheks prof. K. Saral Tartust, teisteks juhatusliikmeteks dr. E. Ruber, A. Mõttus, L. Tammemägi ja H. Talts — kõik Tallinnast. Koosolekul sai üldise tunnustuse osalíseks praegune tiibe loomaarstide pere ja Põllutööministeeriumi wahel.

Õhtul järgnes samas perekondlik looswiibimine, millest wõttis osa ka põllutööminister.

Looswiibimisest wõttis osa auwõõrana weel dr. Fröberg — Soomest, kes andis edasi sealse Loomaarstide ühingu tervitusi.

Pastor Uhke abiellus.

Eile kell 4 p. l. laulatati Toomkirikus Tallinna Pauluse koguduse õpetaja Rein Uhke tuntud wiiuldaja Zelia Aumerega. Laulatustalituse pidas Tartu Pauluse koguduse õpetaja Harry Haamer. Kirik oli tungil rahwast.

TEMSi esiwõistlused males.

TEMSi malewõistlustel lõpetati katkestatud partiid esimesest woorust.

Laurine wõitis Sepa, Türn Fawre'i, Willard Israeli ja Kalde A. Friedemanni.

Pärast 3. wooru juhtiwad esiwõistluji Laurine ja Kalde 3 punktiga. Neil pole weel ühtki kaotust. Samuti on kaotusetu Türn, kellel on 2 punkti ja üks mängimata partii Sepaga. Järgmistel wõistlejatel on punkte: Willard 1, Sepp 1 (1), Friedemann ½, Sawberg ½, Israel 0 ja Fawre 0.

Mõne reaga

Naisrõiwurite õppereis.

Tallinna Naisrõiwurite ühing korraldab õppereisi Tartu. Wäljasõit Tallinnast 28. j. k. p., tagasi Tartust 30. j. k. p.

Kaiwas tutwumine rahwusriidega Eesti rahwamuuseumis Raadi mõisas. Rahwusriide istilisseerimine ja moderniseerimine. Sõit sinna ja tagasi ühes ööbimisega Kr. 6.50. Üles anda isiklikult Pärnu 31—7 wõi telefonidel 438-16; 480-46; 455-20; 606-28.

Apteekide öövalve

Tallinnas

ESMASPÄEVAL VASTU TEISIPÄEVA:

G. Gnadebergi ja Leydeni apteek, S. Karja t. 4. Tel. 445-88. H. Mikheina apteek, S. Tartu mnt. nr. 45. Tel. 308-42. A. Puksovi apteek, Koidu tän. nr. 43. Tel. 454-97. E. Thubergi apteek, Pärnu mnt. nr. 31. Tel. 459-54. R. Vallneri apteek, Narva mnt. nr. 24. Tel. 304-27. J. Pilli apteek, Vana-Kalamaja t. nr. 7-a. Tel. 440-74.

Nõmmel

Linnaapteek, S. Pärnu mnt. 90/92.

Hipodroom 23. jaanuaril

Traawiwõistlustele pühapäewal oli ilmunud külastajaid ka provintsilinnadest. Ka alatisi pealtwaatajaid oli rohkesti. Sõidutee oli puhas ja mõnes jooksus näitasid traawlid õige head aega.

1. klassis wõistles 6 hobust. Läinudkordne jaworiit Red-Whip tegi takistamata galoppi ja kõrwaldati wõistlustelt. Puhtalt jooksis tákt Calumet Ecton ja kattis 1603 meetrit ajaga 2:25. Wäljamaksud 21,25 kr. ja 8.50 kr. Temale järgnes wõiduposti tákt Falkenstein, tot. kr. 7.50 ja kolmandaks Quisi-Quasi. Kohata jäid Lahe, Champignon ja Red-Whip.

2. klassi üllatuswõitjaks tuli tákt Kuller. Tema aeg 1615 mtr. oli 2:29½. Wäljamaksud päewa summad — 43 kr. ja 17.25 kr. Teiseks tuli tákt Kindral, tot. 5.25 kr. ja kolmandaks mära Lux. Favorit kaotas wõiduposti galopiga ja Boikott lihtgalopiga.

Teise jooksu wõitis weel ford Kuller. Wäljamaksud 20.25 kr. ja 8 kr. Seekord pääsis Favorit teiseks, tot. 9.75 kr. ja Kindral kolmandaks.

3. klassis tuli wõitjaks tákt President suure ülekaaluga, kuigi sõiduaeg kuigi kiire polnud. Oli ka totalisaatoril kinni mängitud — 7 kr ja 2.75 kr. Mära Kokett andis teiseks kohalt 7 kr. Croll-Yard oli kolmas. Kohata jäid Lareida, Karske, Leo Azworthy ja Pääsuke. Säde ei wõtnud osa.

4. klassis wõitis mära Cortella. Tot. 6 kr., wiiekroonised piletid puuduusid. Tákt Prints tuli teiseks, tot. 9.50 kr. ja Aida Watts kolmandaks. Kohata jäid Macsan, Roosa ja Kaja.

Wäikeses handikapis oli 6 osawõtjat. Wõitis mära Kokett ja andis 14.50 kr. ja 5.75 kr. Tákt Poiss andis 5.50 kr. Croll-Yard oli kolmas. Kohata jäid Prints, Säde ja Karske.

Suures handikapis joosti kaks otsa. Esimese jooksu wõitis tákt Cyklon. Tot. 10.50 kr. ja 4 kr. Mära Ludmillalt mafseti 7.50 kr. Puppe oli kolmas.

Teises jooksus wõitis mära Puppe nagu harilikult. Wäljamaksud 12 kr. ja 4.75 kr. Teiseks tuli tákt Angriff ja andis itaaliakaksas suurima wäljamaksu päewa kohta — 34.25 kr. Cyklon jäi seekord kolmandaks. Hoopis kohata jäid handikapis Larion, Ludmilla, Luna, Nimiene ja Boikott.

Järgmised wõistlused peetakse 30. jaanuaril.

Märgitud tuwi lendas ärirunmi.

Läinud nädala lõpul lendas Narwa maaneeel nr. 15 asetsewasse Wikerji tehaste mööblirunmi walge keha ja kaelaga ning mustade tiibadega tuwi, kel parema jala ümber walgest metallist wõru nr. 272. Tuwi wõib kätte saada Wikeri tehastest.

Krunt

müüa kesklinnas, suurus 433 r.-sülda. Teateid annab vann. adv. JAAN POSKA, kl. 6—7 õht. V. Posti 8, TALLINN.

Siseriigist

Tartust

Difteriit kollitab. Möödunud nädalal tuli Tartus ilmsiks rohkesti kurguhaigusi juhtumeid. Samuti näitas ka jälle tõusutendentsi sarlakihaigus. Kurguhaigusi on esinenud mitmes algkoolis. Eriti rohkesti on difteriiti tulnud ette linna 7. algkoolis, kuna üks õpilane langes koguni selle tõwe ohwriks. Arwatawasti suletakse kool esmaspäewa. mõneks päewaks, et taudi lewimisele piiri panna.

Waliti Soome üliõpilaskonna stipendiaat. Üliõpilaskonna ajutise juhatuse poolt on walitud kandidaadiks Soome üliõpilaskonna poolt määratud stipendiumi saamiseks filosofiateaduskonna üliõpilane W. Kõressaar (üliõpilaskonwent „Korp. Rotalia"), kes esitatakse Soome üliõpilaskonnale stipendiaadiks kinnitamiseks. Warematel juhtudel on tawaliselt selleks esitatud ikka kaks kandidaati.

Tartu wõtab osa üleriiklikust terwishoiunäitusest. Juunikuus Tallinnas korraldatawast üleriiklikust terwishoiunäitusest tahab ka Tartu osa wõtta. Küsimust on kaalutud wastawas erikomisjonis ja ajutud leiusukohale, et osawõtt on soowitaw. Arwatawasti leiab linnawalitsus selleks wajalisi summasid.

Tartumaalt

Weepuudus muutub üha tõsisemaks. Tänawu talwel on rohkesti muret tekitanud kõrwuti lumerohkusega weepuudus. Kuna sügis oli sademetekehw ja ka talw pole enesega sula kaasa toonud, on kaewud weest tühjaks jaanud. Taludes weetakse waatidega wett, mõnelpool kuni kilomeetri kauguselt. Hädapärast ollakse sunnitud isegi jõgedest ja järwedest wett tooma.

Elvast

Alewitegelased lähewad kohtusse. Wiimase Elwa alewiwolikogu koosoleku järelkajana tuleb kohtul lahendada praeguse alewiwanema W. Tellingu ja end. alewiwanema ning praeguse rew.-komisjoni esimehe P. Erelise auhaawamisprotsess. Kuna kokkuleppe jooritamine nurjus, esitas nüüd alewiwanem W. Telling kaebuse P. Erelise wastu. Wastaw paragrahw näeb ette kuni 6 kuud wangistust.

Rakverest

Pensionärid koonduwad. Pühapäewal peeti Rakweres linna ja ümbruskonna omawalituste ja riigipensionäride ühingu asutamise koosolek, millest osawõtt oli elaw. Koosolekul moodustati juhatus järgmises koosseisus: A. Märks, A. Leets, K. Kängsepp, Tamm, O. Luiga, Kallkorm ja Adams. Ühing astub pensionäride liidu liikmeks.

Virumaalt

Korterikaaslased warastasid riided. Laupäewal, 22. jaan. teatas politseile Kiwiõlis elutsew A. Lõhmuste, et tema kodunt äraoleku ajal on kellegi poolt lahti muugitud korteri uks ja ära warastatud temanus ülikond ja sügispalitu, kokku 120 kr. wäärtuses. Kuna L. juures elutsesid ka mõned kaasüürilised, siis arwab kahjukannataja, et riiete wargus pandi toime toakaaslaste poolt, kes arwatawasti need wiina wastu wahetasid. Asja kohta alustas politsei juurdlust.

Valgast

82 noorkotkaste salgajuhti koolis. Laupäewal, 22. jaan., algas Walgas malewa ruumes tegewust noorkotkaste salgajuhtide kool instr. Lauri juhatusel. Loengud on kaks korda kuus laupäewa õhtul ja pühapäewal kell 3 p. l. ja kestawad kuni maikuuni.

Koolist wõtab osa 82 noortejuhti-õpilast kolmest malewast, s. o. Walga, Sangaste ja Hargla malewkondadest.

Järvamaalt

Järwa-Jaanis leiti tänawalt laip. Järwa-Jaanis leitu pühap. Pikat tän. surnult kohalik elanik Marie Gremberg, 76 a .wana. Arst konstateeris südamerabandust.

Jääb waid kaks postijaama. Siseminister otsustas maawalitsuse ettepaneku sulgeda Koeru ja Kuristoo (Arawete) hobusepostijaamad, arwates 1. maist k. a. Seega on Järwamaale jäänud waid kaks postijaama — Tapa ja Paide, kuna warem oli neid maakonnas paarikümne ümber.

Haridusministeerium toetab kooliaedade arendamist. Haridusministeerium määras Kareda, Seidla, Ambla, Lokuta, Warangu ja Wahastu algkoolidele igaühele toetust 20 kr. kooliaedade arendamiseks.

Tapalt

Klassiloteriimiljonär Tapale majapere e ek. Awinurme kingsepp A. Laurisson, kes mullu riigi klassiloteriil wõitis 25.000 kr., ostis möödunud nädalal Tapal turuwäljaku juures asetsewa L. Ebruki kiwimaja 16.000 kr. eest. Majas asub praegu soomusrongi üleajateenijate kasiino. A. Laurisson, kes on müünud oma wäiketalu Awinurmes, siirdub lähemail päewil Tapale elama.

Türilt

Linnateenijad ühele alusele riigiteenijatega. Wiimasel Türi linnawalitsuse wolikogu ülesannetes peetud koosolekul otsustati muuta linnateenijate teenistuswanusetaju ja lasteabiraha maksmise juhist, järele alates 1. jaan. 1938. a. makfetakse linnawanuse liikmeile, ametnikele ja teenijaile teenistuswanusetaju ja lasteabiraha ühel alusel riigiteenijatega.

Warem olid linnateenijaile makfetawad teenistuswanusetaju ja lasteabiraha normid poole wäiksemad riigiteenijate omast. Selleks tarwis minemad summad wõetakse põhieelarwes ette nähtud tagawarasummast. Wastu wõeti kinniswarade ümberhindamise nõuded. Ümberhindamiise komisjoni waliti linnapea M. oli eelmisel õhtul järgnud wälja ja jäänud kadunuks. Ta on olnud j nud.

Kuressaarest

Jääkeldrid jäätwad jääta. Tori lahel, kust talwel wõetakse jääd Kuressaare jääkeldrite täiteks, on jää paks ainult kuni 6 tolli. Nii et jääd ei saa aga jääkeldrite jaoks tarwitada. Kuna tule tugewamat külma, siis on karta, et tänawu Kuressaare jääkeldrid jäätwad ilma jääta.

Saaremaalt

Sündiwuse ülekaal Anseküülas ja Pühas. Pühas küla koguduses oli läinud aastal, nagu wastwalmistatud aruandest nähtub, sünde 42, abiellumisi 15 ja surma juhtumeid 35. Koguduses oli liikmeid 1115. Sündiwuse ülekaal oli ka Püha koguduses. Seal registriti sünde 42, abiellumisi 12 ja surmajuhtumeid 21. Liikmemaksu õiendas 1000 liiget.

Viljandimaalt

Lustiwere sanatoorium rawiastutuseks. Eesti Lastekaitse Ühingu Lustiwere sanatoorium tuleb registrida ümber rawiastutuseks, mis puhul on üles kerkinud küsimus, et juhataja küsimus. Lastekaitse Ühing soowib näha, et juhataja kohused wõtaks oma peale Põltsamaa haigla juhataja dr. med. E. Primamane ongi selleks annud oma nõusoleku.

8-le algkoolile toetust kooliaedade korraldamiseks. Haridusministeeriumi poolt on 8-le Wiljandimaa koolile määratud toetust kooliaedade korraldamiseks igaühele 20 kr. Toetust saawad Heimtali, Holstre, Kaanjoo, Kabala, Loodi, Soomewere, Risti ja Kalo algkoolid.

W. Kõiw kinnitati kohale. Hiljuti waliti Pärnumaa tööstuskooli juhatajaks senine Paide tööstuskooli õpetaja Willi Kõiw. Nüüd on haridusministeerium nimetatud otsuse kinnitanud. Uus juhataja ajutiste ülesannete täitmisele 1. weebr. k. a.

•SPORT•

ÜENÜTO poksivõit Tartu Kalevi üle

Revanš 5:3 Tartus saadud 2:6-lise kaotuse eest

Tallinna Kalevi võimlas toimus pühapäeva õhtul poksi-klubimatš ÜENÜTO ja Tartu Kalevi meeskondade vahel, kusjuures seekord võitjateks osutusid tallinlased tulemusega 5:3. Eelmine klubimatš mõlema vahel Tartus lõppes teatavasti tartlaste võiduga 6:2, nii et üenüto-lased saavutasid sedapuhku revanši oma eelmise kaotuse eest. Kärbeskaalus E. Kallasorg saavutas tallinlase L. Kallase üle kolmandal ringil võidu tehnilise k.-o.-ga. Kukk-kaalus tallinlane Nõgisto võitis tublilt tartlase Samleri juba esimesel ringil tehnilise k.-o.-ga. Sulgkaalus H. Haimre (ÜENÜTO) lõi tartlase R. Rajala teisel ringil k.-o.

Kergekaalus toimus kaunis tasavägine matš tallinlase L. Nilenderi ja tartlase Kääriku vahel, kusjuures võidu sai tehniliselt kogenum Nilender kohtunike häältega 3:0. Kergekeskkaalus jäi matš tartlase Vahi ja A. Stepulovi vahel ära viimase haigestumise tõttu. Vahil polnud kuigi raske võita varumehena tema vastu välja astunud Õunapuud 3:0. Keskkaalus oli üenüto-lasel Reel vastaseks Frei asemel tartlane Masari, kelle ta võitis 3:0. Masari ilmutas sellel matšil suurt vastupidavust ja pidas lõpuni vastu, kuigi käis rida kordi põrandal. Poolraskekaalus tallinlane Reinke võitis tartlase Hennochi teisel ringil tehnilise k.-o.-ga. Raskekaalus Tammepuu saavutas tallinlase Altmäe üle punktivõidu.

Väljaspool klubimatši peeti veel neli matši. Kärbeskaalus Brennert (TPK) võitis üenüto-lase Poobuse 3:0. Kukk-kaalus Kanepi võitis esmakordselt võistleva üenüto-lase Saali, kergekaalus Kanepi (Sport) võitis Tamme (ÜENÜTO) esimesel ringil tehnilise k.-o.-ga ja keskkaalus Kiviste (Gong) võitis Kurge (ÜENÜTO) 3:0.

Tallinlaste võit ja viik Viljandis

Laupäeva õhtul korraldati Viljandis „Ugala" saalis suurem poksi- ja maadlusõhtu. Maadluses võistlesid Viljandi Tulevik ja Tallinna Kalev, kusjuures kalevlased tulid võitjaks ülekaalukalt tagajärjega 5:2. Pealinlased pidid kaotustega leppima ainult neis kaaludes, kus neil väljas olid reservid. Poksis kohtusid Tallinna Poksiklubi ja Tulevik. Võistlus lõppes viigiga 2:2.

Maadluses kärbeskaalus värske meister J. Looaru seljatas viljandlase Pulga ajaga 7.40 min.; sulgkaalus Mati Maiste (Tulevik) saavutas võidu kalevlase Põdra üle ajaga 4.47; kergekaalus Eesti meister Männis võitis viljandlase Kosti häältega 3:0; kergekeskkaalus Viira (T) võitis Koidula (K) samuti häältega 2:1; keskkaalus Lõhmus pani 8.40 min. järele seljale Viljandi tuntuima maadleja Rechlini; poolraskekaalus Kullisaar (K) tuli võitjaks Hollandi (T) üle ajaga 3.47 min; raskekaalus Kotkas (K) seljatas omakorda viljandlase Hallikase ajaga 3.50 min.

Poksis peeti vaid neli matši. Keskkaalus Topman (T) võitis Insleri (K) häältega 3:0; kergekaalus Stepanov (K) lõi Rüütelt (T) knock-outi juba esimesel ringil; saamas kaalus kalevlane Gaišimer võitis tehnilise k.-o.-tiga viljandlase Reiteli teises ringis; pinevamaks kujunes kohtamine poolraskekaalus viljandlase Mandre ja pealinlase Liineri vahel. Publik sai asjast aru nii, et Liiner osutub kogu aeg paremaks, kui üllatuslikult kohtunikud tunnistasid võitjaks Mandre 3:0. Pärast selle otsuse teatavaks tegemist publik avaldas valju protesti viie ja trampimisega.

Pärnu õnnestunud spordiball

Laupäeval korraldas Pärnu Kalev esimese spordiballi „Endla" teatrisaalis, milline kujunes osavõtult publikult rekordiliseks. Hästi esinesid Pärnu Kalevi naisvõimlejad prl. E. Putnini juhatusel naisvõimlemise ja rahvatantsuga. Pärnu Kalevi grupp tuli Eesti esivõistlusil kevadel esikohale. Tallinna Kalevi meesvõimlejad E. Rähna juhatusel said pealtvaataskonnalt suurte kiiduavalduste osaliseks. Kontserti osas esineski pr. G. Murre ja pr. C. Aumere-Uhke.

Uus maailmarekord Hoegerlit

Kopenhaagen, 23. 1. (ETA) Daani naisujuja Ragnhild Hveger püstitas pühapäeval 300 m vabaujumises Aarhusis uue maailmarekordi ajaga 3.46,9, parandades senist maailmarekordi, mis oli tema enda poolt möödunud pühapäeval püstitatud ajaga 3.48,8.

ASK võitis jäähokis Tartu Kalevi 4:1

Pühapäeval võistlesid Tartus Botaanika-aia uisuteel Akadeemilise Spordiklubi ja Tartu Kalevi jäähokimeeskond. Võistlus oli mõeldud eeloleva Helsingi-Tartu linnavõistluse katsevõistlusena, kus võitja meeskond esitab Tartut Helsingi vastu. ASK pani välja oma nõrgendatud koosseisu, kus puudusid Simre, Äärma ja ühel kolmandik-ajal ka vv. Tiitso. Sellele vaatamata oli ASK võimukas ja võitis kalevlasi 4:1.

Esimene kolmandikaeg lõppes väravateta, kuid teisel kolmandikajal läks ASK Saavo Reedre löökidest juhtima 3:0. Viimasel kolmandik-ajal tõstis Reedre ASK seisu 4:0 peale, kuid enne mängu lõppu saavutas Kalev Leetsi löögist auvärava ja mäng lõppes ASK võiduga 4:1. Selle võidu tõttu esindab ASK meeskond Tartut Helsingi vastu 30. jaanuaril.

Viljandis peeti suusapropagandapäev

Pühapäeval peeti Viljandis suurem suusapropaganda-päev, mida võib lugeda kõigiti kordaläinuks. Kell 12 päeval kogunesid päevast osavõtjad Jakobsoni tänaval kaitseliidu staabi ette, kus siis liigutti läbi linna kaitsellidu orkestri saatel järvele. Rongikäigust võttis osa 150 suusatajat, pealeselle veel üsna rohkesti publikut.

Järvel peeti järjekorralised suusamärgivõistlused. Suurem arv osavõtjaid oli poiste 1,5 km suusatamises. Kokku saavutasid pühapäevaseil võistlusil Omärginormi kaugelt ülle 100 suusataja.

Hiljem peeti ülejärve Närska mäel võistlus slalomsõidus, mis oli esimene sellesarnane võistlus Viljandis. Võitjaks tuli Ado Karmo, teisele kohale jäi Harald Taar.

Kaks päeva Järva maleva suusavõistlusi

Türil toimusid laupäeval ja pühapäeval Järva maleva suusavõistlused 45 võistleja osavõtul. Võistluste tagajärjed kujunesid: 30 km üldklassile: 1. A. Purje (Paide) 2.31,12; 2. R. Peiker (Paide) 2.37.17; 3. J. Kuusvald (Paide) 2.39,07. 10 km algajaile: 1. V. Fischer (Tapa) 45,34; 2. J. Kuusvald (Paide) 46.49,10. 10 km vanadele: 1. J. Tugev (Paide) 55,41; 2. A. Lindeberg (Paide) 60,0. 18 km patrullsuusatamine: 1. K. Idla (Türi) 1.46,01; 2. H. Raudam (Paide) 1.47,54; 3. J. Muru (Türi) 1.50,26. 5 km noorkotkastele: H. Raudalu (Paide) 27,45; 2. E. Kiviloo (Türi) 29,09.

Kahed suusavõistlused Narvas

Narvas peeti laupäeval ja pühapäeval suusavõistlusi. Narva politsei korraldas võistlused 10 km suusatamises. Võitjaks tuli krd. A. Nurmeste ajaga 40.40,2, temale järgnesid allkonst. A. Kivisto 42.11,4 ja v. kordn. V. Ahas 42.11,6.

Narva noorkotkaste suusavõistlusist võttis osa ligi 100 noort. 5 km vanemale klassile võitis V. Lillemägi ajaga 17,36 ja samas maas nooremale klassile näitas tublisti paremat aega A. Kask, kelle aeg oli 16,13. 2 km poisikestele võitis H. Aru ja sama maa veelgi nooremaile võitis R. Raudsoo 12,54.

P. Mürk tõstis Valgas 310 kg

Pühapäeval toimusid Valgas maleva saalis maakondlikud tõsteesivõistlused, millest osavõtt kujunes elavaks — kohale oli ilmunud 30 tõstjat Valgast, Pukast ja Restust. Eriti arvukalt oli esindatud Puka, mida tuntakse Valgamaa „raskejõustiku-kantsina". Võistlustel saavutas puhalane V. Siirak uue maakonnarekordi surumises tagajärjega 87,5 kg. Väljaspool võistlusi võttis osa valklane P. Mürk, kes saavutas kergekaalus tagajärje 310 kg. korrates seejuures eesti rekordi rebimises 102,5 kg. Katse uue rekordi üritamiseks ebaõnnestus.

Tehnilisi tagajärgi: sulgkaalus: 1) Kreevald (Valga) — 212,5, 2) Tobro (Puka) — 210; kergek.: 1) Siirak (P.) — 280, 2) Luik (V.) — 187,5; keskk.: 1) Joonas (P.) — 250,2, 2) Simul (V.) — 237,5; poolraske k.: 1) Ivan (P.) — 242, 5, 2) Teemant (V.) — 227,5; raskek.: 1) Vernik (Restu) — 257,5, 2) Velner (R.) — 225. Esikohtadele tulijad on ühtlasi 1938. a. Valgamaa meistrid tõstmises.

Samal õhtul toimusid Valgas ka Valgamaa esivõistlused maadluses. Meistrikohad omandasid: sulgkaalus Paabstel (Puka), kergek. Park (P.), kergekeskk. Pällin (Hummuli), keskk. Haan (P.), poolraskekaalus loeti meistriks võistlusceta Herman (P.), raskek. Velner (Restu).

Tartust

Difteriit kollitab. Möödunud nädalal tuli Tartus ilmsiks rohkesti kurguhaigusi juhtumeid. Samuti näitas ka jälle tõusutendentsi sarlakihaigus. Kurguhaigusi on esinenud mitmes algkoolis. Eriti rohkesti on difteriiti tulnud ette linna 7. algkoolis, kuna üks õpilane langes koguni selle tõwe ohwriks. Arwatawasti suletakse kool esmaspäewa. mõneks päewaks, et taudi lewimisele piiri panna.

Waliti Soome üliõpilaskonna stipendiaat. Üliõpilaskonna ajutise juhatuse poolt on walitud kandidaadiks Soome üliõpilaskonna poolt määratud stipendiumi saamiseks filosofiateaduskonna üliõpilane W. Kõressaar (üliõpilaskonwent „Korp. Rotalia"), kes esitatakse Soome üliõpilaskonnale stipendiaadiks kinnitamiseks. Warematel juhtudel on tawaliselt selleks esitatud ikka kaks kandidaati.

Tartu wõtab osa üleriiklikust terwishoiunäitusest. Juunikuus Tallinnas korraldatawast üleriiklikust terwishoiunäitusest tahab ka Tartu osa wõtta. Küsimust on kaalutud wastawas erikomisjonis ja ajutud leiusukohale, et osawõtt on soowitaw. Arwatawasti leiab linnawalitsus selleks wajalisi summasid.

Tartumaalt

Weepuudus muutub üha tõsisemaks. Tänawu talwel on rohkesti muret tekitanud kõrwuti lumerohkusega weepuudus. Kuna sügis oli sademetekehw ja ka talw pole enesega sula kaasa toonud, on kaewud weest tühjaks jaanud. Taludes weetakse waatidega wett, mõnelpool kuni kilomeetri kauguselt. Hädapärast ollakse sunnitud isegi jõgedest ja järwedest wett tooma.

Elvast

Alewitegelased lähewad kohtusse. Wiimase Elwa alewiwolikogu koosoleku järelkajana tuleb kohtul lahendada praeguse alewiwanema W. Tellingu ja end. alewiwanema ning praeguse rew.-komisjoni esimehe P. Erelise auhaawamisprotsess. Kuna kokkuleppe jooritamine nurjus, esitas nüüd alewiwanem W. Telling kaebuse P. Erelise wastu. Wastaw paragrahw näeb ette kuni 6 kuud wangistust.

Rakverest

Pensionärid koonduwad. Pühapäewal peeti Rakweres linna ja ümbruskonna omawalituste ja riigipensionäride ühingu asutamise koosolek, millest osawõtt oli elaw. Koosolekul moodustati juhatus järgmises koosseisus: A. Märks, A. Leets, K. Kängsepp, Tamm, O. Luiga, Kallkorm ja Adams. Ühing astub pensionäride liidu liikmeks.

Mathisen Euroopa meistriks

Haraldsen teine, Ballangrud kolmas. — Favoriit Engelstangen jäi kuuendaks

Euroopa kiiruisutamise meistrivõistlused nädalavahetusel Oslos lõppesid norralaste oodatud triumfiga, kusjuures aga favoriit Engnestangen ja välismaalased jäid täiesti tahaplaanile. Euroopa meistriks tuli Charles Mathisen 199,273 p., teiseks H. Haraldsen 199,380 p. ja kolmandaks Ivar Ballangrud 199,500 p. Kõik kolm esimest kohta langesid seega norralastele. Paremate välismaalastena tulid austerlased Stiepl ja Vazulek neljandaks ja viiendaks, alles kuuendaks favoriidiks peetud Engnestangen, seitsmendaks l. a. maailmameister ja Euroopa meister M. Staksrud. Soomlane B. Vasenius, keda enne võistlusi arvati tulevat teisele kohale, jäi koguni üheksandaks, Seejuures esimese võistlusperäva järele juhtis esimesena Engnestangen, teine oli ameeriklane Freisingerm, kolmas Ballangrud ja neljas Haraldsen.

500 meetris oli parimaks Engnestangen ajaga 42,4 sek. Järgnesid Freisinger 43,3 sek., Krogh 43,3 sek. ja Haraldsen 43,5 sek. Lätlane Behrzinš jäi küll üheteistkümnendaks, kuid püstitas uue Läti rekordi ajaga 44,5 sek. 1500 meetris oli võitjaks Mathisen ajaga 2.27,4. Järgnesid Ballangrud 2.29,0, Haraldsen 2.30,1, Vazulek 2.32,5 ja Staksrud 2.32,9. 3000 meetris tuli võitjaks Stiepl uue Austria rekordiga 4.53,6, teine Mathisen 4.55,8, järgnesid Ballangrud 4.56,3, Engnestangen 4.57,8, Vasenius 4.58,9. Lätlane Behrzinš tuli seitsmendaks uue Läti rekordiga 4.59,8. Poolakas Kalbarczyk püstitas uue Poola rekordi ajaga 5.00,0, lüües ka Vazuleki. 5000 meetri võitis Haraldsen ajaga 9.07,8, teine Johnsen 9.08,7, edasi Mathisen 9.10,4, Stiepl 9.10,6, Vazulek 9.20,3. Vasenius jäi 18-daks ajaga 9.36,3, Engnestangen 20-daks ajaga 9.36,3.

Cecilia Colledge ja Felix Kaspar Euroopa meistriteks

St. Moritz, 23. 1. (ETA) Laupäeval ja pühapäeval toimusid siinsel jäästaadionil Euroopa esivõistlused iluuisutamises. Iluuisutamises naistele tuli Euroopa meistriks inglanna Cecilia Colledge 397,47 punktiga, 2) Megan Taylor (Inglise) — 389,21 p., 3) E. Putzinger (Austria) — 368,60 p., 4) Maxie Herber (Saksa).

Iluuisutamises meestele tuli Euroopa meistriks Felix Kaspar (Austria) 376,99 p., 2) Graham Sharp (Inglise) — 374,59 p., 3) Herbert Alvard (Austria) — 360,28 p., 4) Horst Faber (Saksa).

Otepää talispordipäevad

Otepää talispordipäevad, mis peeti lau- ja pühapäeval, õnnestusid üldiselt. Väljastpoolt saabus neiks päeviks Otepääle üle 300 inimese. Pühajärve Turistidekodus oli ööbijaid 200; saabunud oli suusasportlasi Tallinnast, õige suurel arvul Tartust ja üle kogu Tartumaa. Pühapäeval kihasid Aptecgimäe ja ja teised ümbruse mäed suusatajaist.

Väga raskeks osutus ühendusepidamine Palupera ja Otepää vahel. Laupäevase tuisu tagajärjel tuli bussil maadelda lumes; kuna sõidukil telg murdus, el saadudki enam bussiga suusatajaid kohale vedada. Pühapäeva öösel käis kibe tee lahtikaevamine, nii et ühendus sootuks jõuvaukritega ei katkenud ja veoautod suure vaevaga läbi pääsid.

Ka rikkus laupäevane sadu ja tuisk võistlusteid. Pühapäeval viidi siiski võistlused ettenähtud ülatuses läbi. Ka demonstreeriti Apteegimäel suusahüppeid ja tehti slalomsõltu tallinlaste poolt. Veel viimsel silmapilgul — laupäeval — selgus, et suusahüppe sooritamiseks ehitatud trampliin ei sobi sellisel kujul ja see ehitati ümber.

Suusavõistlused Rõngus

Elva ja Virtsjärve malevkondade suusavõistlused peeti pühapäeval Rõngus. Osavõtjaid oli 25, teiste hulgas ka mullune rahvusmeeskonna liige A. Võlli, kes käis Soomes kaitseor-gide vahelisel võistlusel. Malevkondadest võitis ülekaalukalt Virtsjärve. Tagajärjed: 18. km patrullsuusatamine — 1. R. Roopalu (Virtsj.) 1.22,46; 2. A. Võlli (V.) 1.23,29; 3. E. Tamm (V.). 10 km algajaile — 1. N. Peebo (V.) 49,46; 2. K. Pastak (E.) 50,18; 3. F. Soe (V.). 3 km algajaile — 1. K. Taavel (V.) 16,33; 5 km noorkotkaile — 1. H. Kukk (E.) 26,08.

TKSÜ karikavõistlused tennises

Koolinoorte tenniskarikavõistluste viimased mängud peeti laupäeval tennishallis. Naisüksikmängu finaalis kohtusid S. Riitman ja A. Kreekmann. Tasavägise mängu võitis Kreekmann, setid 7:5, 5:7 ja 6:4. Viimases setis juhtis Rütmann juba 4:1, kuid viimased 5 game'i võitis Kreekmann, tulles seega karikavõltjaks. Kolmandale kohale tuli A. Viin. Troostiturniiri võitis Nordmann, mängides finaalis Rosenvaldi vastu 6:1 ja 6:2.

Meesüksikmängus mängisid karikale vennad Harry ja Felix Tõnurid. AEG karika omandas H. Tõnuri, võites finaali 6:1 ja 6:2. Kolmandaks tuli J. Puhk. Troostiturniiri finaalis Terras võitis Möllersdorfi üllisuurelt — 6:0 ja 6:0!

Võrkpallimeistri kaotus Pärnus

Korvpallis võitis Kalev 54:25

Pühapäeval võistles käsipallis Pärnu linnavõimlas esmakordselt Tervise kutsel Eesti võrkpallimeistermeeskond Tallinna Kalev publikust tulvil saalis. Võrkpallis serveeris Kesk-Eesti ringkonnameister Tervis ootamata üllatuse ja tuli toime sensatsioonilise võiduga Eesti meistri Kalevi üle 2:0. Võrkpallimatš algas suure hooga ja alul juhib Kalev, kuid peagi läheb ette Tervis ning Pärnus senînägematult pinev esimene geim lõpeb Tervise eduks 16:14. Teisel geimil juhib Tervis 5:2 ja siis nüüd tervises esineva endise kalevlase lühema V. Kärgi õnnestunud servidest koguni 14:2, kusjuures Kalevi lõpuspurt ei anna tulemust ja Tervis võidab 15:6 — sundides Eesti meistri alistuma 2:0. Tallinna Kalevil puudusid surujad E. Altosaar ja Kess, keda asendasid reservid. Tervise meeskond mängis ühtlase tervikuna hästi.

Korvpallis saavutas Kalev suureskoorilise võidu tagajärjega 54:25, poolaeg Tervise napi katusega 22:16. Kalevi suurim korvikütt oli pikakoguline V. Kärk 27 punktiga, keda ei suutnud pidada Tervise lühidakasvulised kaitsjad. Tervise edukam korvikütt oli Pärnu Kalevist kaasamängiv Sääsk 13 punktiga.

Tallinna koolinoorte käsipallivõite Tartus

Laupäeval ja pühapäeval võistles Tartus ülikooli võimlas Tallinna 2. poeglastegümnaasiumi käsipallimeeskond. See võistlusreis oli tallinlastel vastukülaskäiguks Tartu poeglastegümnaasiumi meeskonna hiljutisele Tallinnas käigule. Tartu koolinoorte huvi oli võistluste vastu suur, mida tõendas mõlemal õhtul tulvil saal. Tallinlased võitsid 2 mängu ja olid sunnitud kaotama samuti 2 mängu.

Laupäeval kaotasid tallinlased võrkpallis H. Treffneri gümn. meeskonnale 1:2 (15:9, 9:15, 4:15) ja võitsid korvpallis Tartu poeglastegümnaasiumi meeskonda 23:19 (9:10). Vahemängus keskkoolide tsüklis poeglaste keskkool võitis võrkpallis kaubanduskooli 2:1.

Pühapäeval olid tallinlased võidukad võrkpallis, võites Tartu poeglaste gümnaasiumi meeskonda 2:0 (15:10, 15:8) ja olid sunnitud kaotama korvpallis visa heitluse järele Tartu koolinoorte koondusmeeskonnale napilt 32:36 (15:19). Vahemängus korvpallis õhtugümnaasium võitis kommertsgümnaasiumi 41:38.

Kolm TKSÜ käsipallimeistrit

Laupäeval ja pühapäeval jatkunud koolinoorte käsipallivõistlustel selgusid kolm värsket TKSÜ meistrit. Progümnaasiumide A klassi võrkpallifinaalis kohtusid Tõrvand-Tellmanni ja Vestholmi progümnaasiumid. Tasavägise mängu esimese game'i võitsid vestholmlased 15:9, teise 16:14. Meistermeeskonna ridades mängisid: Sipai, Uhlberg, Ritsberg, Järver, Sõnberg ja Kütti.

Teine finaal peeti tütarlaste III ja erakolledži progümnaasi

Sügawa kurbusega teatame oma teenija, kolleegi ja kaastöölise

Bernhard Seewaldi

äkilisest surmast.

Balti Kaubandus Uhisus H. Kamuscher & Ko, teenijad ja töölised.

Pika piinarikka haiguse järele sulges silmad igawesele unele 23. jaan. kell 16.30 meie unus

Juulie Schelbach (Sell

sünd. Karison

sünd. 4. 10. 1875. a., surn. 23. 1. 1938. a.

Kirstupanek leinemajas, Kungla 1—8, 25. 1. 1938. a. kell 18.00. Matmine 26. 1. 1938. a. kirikus, sealt Rahumäe kalmistule.

Maga rahus, armas emakene!

Walusas kurbuses **abikaasa, lapsed, lapselaps ja**

Onnetu surma läbi lahkunud

lukuseppa

August Kaarli p. Loorits'at

sünd. 10. sept. 1901. a., surn. 20. jaan. 1938. a.

leinab **Balti Puuvillavabriku tööliskond.**

Ärasaatmine Keskhaiglast teisip., 25. skp. kell 2 Liiva kalmistule.

Tänan südamest

kõiki, kes minu armsa abikaasa

Alma Juchniewicz'i

(sünd. **Riemer**)

matmisest nii sooja kaastundega osa võtsid ja tema kalmu rohkete pärgadega ja lilledega kaunistasid.

Leinaja lesk.

„Estonia" kontsertsaal

Teisipäeval, 25. jaan. s. a.,

Agnes Amjärv'e

(mezzo-sopran)

ja

Georg Stahlberg'i

(bass)

KONTSERT

Kawas: Lemba, Kapp, Türnpu, Verdi, Rossini, Schubert, Grieg, Rachmaninow j. t.

Klaveril: **Bruno Luck**, **Friedrich Nikolai**

Algus kell 8 õhtul.

Pääsmete eelmüük „Estonia" teatri kassas.

Hinnad: Kr 2 — kuni 50 sendini, õpt. 35 snt.

Punase Risti korraldusel algavad

samariitlaste kursused

Nõmmel, Rahvateatri ruumes teisipäeval, 25. jaanuaril s. a., kell 20.

Eelregistreerimine toimub iga päev Punases Ristis, Niguliste 12, kella 10—13-ni, ja Nõmmel, Peapritsimajas, Jaama tänaval, tuletõrje divisjoni staabis kella 18—20.

Kursusest võimaldatakse osa võtta kõigil, ning kursused on tasuta. Registreerida võib kuni neljap., 27. jaanuarini.

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

22. jaan. sisse tulnud kirjad,

1/8441	1	1/9161	1	21/9181	15	21/8602	1
1/8561	1	1/9241	1	22/9062	43	22/8582	22
2/8202	2	2/8602	4	22/8542	3	22/9222	2
2/8482	1	2/9042	2	22/9462	6	22/9022	2
2/9442	5	2/7602	1	22/7782	1	23/9143	1
3/7563	2	3/9203	3	23/9263	2	23/9223	1
3/8403	1	3/8283	1	23/9063	2	23/9103	2
4/8564	4	4/9364	3	23/8423	1	24/9304	3
4/8604	1	4/8524	1	24/9384	1	24/9264	7
4/9444	3	4/9404	6	24/9144	2	24/9224	3
4/7684	1	4/9104	1	24/9184	1	24/7744	1
5/8325	3	5/9445	5	24/9424	1	25/9385	2
5/8525	2	5/8365	1	25/9145	1	25/8465	4
5/9165	1	5/9045	1	25/8145	1	25/9143	1
6/9326	3	6/9166	1	26/8586	3	26/9386	4
7/9407	5	7/9447	2	26/9306	1	26/9426	2
7/8527	3	7/8257	1	27/8627	3	27/8587	3
7/8487	2	8/9208	4	27/8347	3	27/7787	1
8/7728	1	8/6528	1	27/9427	5	27/9347	1
9/9329	9	9/9129	9	28/8588	4	28/9108	3
9/9209	1	9/9449	3	28/9228	1	29/9389	1
9/8569	2	9/8009	3	29/8349	9	29/8589	2
9/8529	1	10/9130	1	29/9189	1	29/8549	1
10/9330	5	10/8530	1	29/9349	1	29/2989	1
10/9250	1	11/8531	3	30/9390	5	30/8350	1
11/9291	1	11/9411	5	30/9150	1	30/9350	2
11/8371	6	11/9091	2	30/7990	1	30/9310	2
11/9171	1	12/9052	1	31/7431	1	31/9231	1
12/8572	8	12/9172	1	31/9191	1	31/9351	1
12/9092	1	12/9372	1	31/8351	1	32/8552	3
12/9252	1	13/8493	16	32/8272	10	32/8352	1
13/8533	1	13/9133	3	33/9473	3	33/8593	2
13/9253	1	13/8293	1	33/8153	2	33/9393	1
13/9333	1	14/9174	1	33/9113	1	33/9353	1
14/9254	1	14/8334	1	33/473	1	34/9234	1
14/9374	1	14/9414	1	34/8354	1	34/9434	2
14/9294	1	14/9334	1	34/9394	1	35/8595	1
15/8575	3	15/8615	3	35/9235	1	35/9275	6
15/9215	3	15/9175	4	35/6435	1	35/7875	1
15/9055	1	15/8335	1	36/9196	2	36/9356	3
16/6416	1	16/9416	2	36/9236	4	36/8556	2
16/9376	2	16/9256	1	36/8596	2	36/9436	2
17/9297	3	17/9217	1	37/9277	12	37/9157	5
17/9337	3	17/7377	1	37/8397	1	37/8477	1
17/9457	3	17/8497	1	37/9397	1	38/8558	21
18/8298	1	18/8618	1	38/9398	2	38/9158	4
18/9138	3	18/8296	1	38/8438	1	39/8599	3
18/9378	1	19/8179	4	39/9199	8	39/9159	1
19/9139	2	19/8339	2	40/8280	1	40/8600	1
19/9419	3	19/8099	1	40/9120	1	A. 125	3
20/9380	1	20/9390	1	A. 427	2	A. 465	1
20/9100	2	20/8540	2	A. 331	1	A. 351	1
20/9300	5	20/8620	3	A. 119	1	B. 241	4
20/5580	1	20/8580	2	B. 221	1	K. 125	60
20/9260	2	20/9460	1	Isikut. 455335			1
21/9221	20	21/9341	1			**Kokku 635 kirja.**	

Pidud

ESTONIA TEATER

Esmaspäeval, 24. jaan., kell ½8 õhtul
harilike hindadega
„Padaemand"
P. Tšaikovski ooper 3 waatuses, 7 pildis.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Teisipäeval, 25. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
Dimitri Smirnoff'i
teiseks wöörusetendusels
„Padaemand"
P. Tšaikovski ooper 3 waat. 7 pildis.
Pääsmed Kr. 3.50—50 s.

Kesknädalal, 26. jaanuaril, kell ½8 õhtul
13. korda
harilike hindadega
„Tseesar"
„Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 3 waatuses (11 pildis).
Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.

Neljapäeval, 27. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
alandatud hindadega
„Tosca"
G. Puccini ooper 3 waat.
Pääsmed Kr 1.75 — 20 s.

Reedel, 28. jaanuaril, kell 8 õhtul
Läti Riigiooperi balletirühma balletiõhtu.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.
Teatri kassad awatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st poole 9-ni.

EESTI DRAAMA TEATER

Neljapäeval, 27. jaanuaril, kell ½8 õhtul
44. korda
„Suvi"
A. Särevi - O. Lutsu dramatiseering 6 pildis.
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — P. Raudwee.

Laupäeval, 29. jaanuaril, kell ½8 õhtul
39. korda
„Must suvi"
Rudolf Sirge näidend 8 waatuses.
Näitejuht — Andres Särew.
Lawapildid — P. Raudwee.

Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell ½3 p. l.
107. korda
„Kevade"
A. Särevi - O. Lutsu dramatiseering 3 w. (6 pildis)
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — P. Raudwee
Pühapäeval, 30. jaanuaril, kell ½8 õhtul
A. H. Tammsaare 60. sünnipäewa puhul
„Kõrboja peremees"
A. Särevi dramatiseering 3. waat. A. H. Tammsaare samanimelise romaani järele
Näitejuht — Andres Särew
Lawapildid — P. Raudwee.
Kassa awatud kl. 11—1 e.l. ja 5—8 õhtul.

HELIOS KINO

5, 7, 9

Karl Ludwig Diehl
Dorothea Wieck

Armastus võib valetada

Võimlemise tippsaavutusi.

TOOLISTEAATER

Esmaspäeval, 24. jaanuaril kell ½8 õhtul
16. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Pääsmed 20—125 senti.

Teisipäeval, 25. jaanuaril, kell ½8 õhtul
33. korda
harilike hindadega
„Mehe küljeluu"
Iudega 3 waat. 15 pildis.
Iudega 3 waat 15 pildis.
Pääsmed 20 — 125 senti.

Kolmapäeval, 26. jaanuaril kell ½8 õhtul
17. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Pääsmed 20—125 s.

Neljapäeval, 27. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
75. korda
üldhindadega
„Tütarlaps tänaval"
M. Tõrõti ja T. Emõdi lugu wahelauludega 5 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Laupäeval, 29. jaanuaril kell ½8 õhtul
16. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
P. Werneri komöödia 3 waatuses.
Pääsmed 20 — 125 senti.
Kassa awatud iga päew kl. 12—4 p. ja 6—½9 õht

Vene teater

(Satsa teatri ruumes).

Teisipäeval, 25. jaanuaril,

Lilian Looringu stuudio balletietendus

Osa wõtawad Agda Nooregard, Leida Peets, Lee Aare, Tia Waike ja Ewald Eska, Leo Melts.

Klaveril — Gregor Heier.
Algus täpselt kell 8 õhtul.
Pileteid 3 kr. — 25 s. müüakse teatri kassas 20. jaanuarist alates kella 11—1 ja 5—7, pühap. kella 11—1.

---

1. Masseerijare ja Hügienistide ühingu korraldusel on 25. jaan. kell 20.30 E. P. Riistis, Niguliste 12

dr. H. Schotter'i loeng

walgusplitidega

„Massaaži teoreetilised ja praktikalised alused".

Pääs ühingu liikmeiele maksuta, wõõrastele à 25 senti.

Arstid

Dr. B. Vahtrik

Elan nüüd
Pärnu mnt. 8-3
(Urla maja kõrval).
Kõnet. kl. 3—5.
Telef. 455-70 (endine).

Dr. A Weckram

Imikute ja lastehaiguised.
Wastuw. 10—12 ja 4—5.

Paldiski mnt. 39

telefon 428-93.

Hamburgist
V. Apfelbaum-Eriks
Elan nüüd
Mundi 3-2.
Wastuw. kl. 9—12 ja 4—6, telef. 472-37.

Palwekirjad

Parim ja odavaim büroo.
Tõlked, kirjavahetus, ärakirjad.
Masinakirja kursused.
Berlitz School. Sakala 39—5 (Eesti Panga taga).
Kõnetr. 438-20.

Tunnid

Inglise, prantsuse, saksa, vene, itaalia ja hispaania keelt õpet. kõrgema, har. meesõp. (ka väik. grupp.)
Berlitzi ja Mertneri meet. kiiresti ja põhjalikult rääkima. Ladina k. tunnid. Tõlked. Tatari tän. 24—6.

Põhjalik õpetus

Inglise, saksa ja wene k. tunnid. Paldiski m. 14—6, hoowis kiwimajas.

Matemaatika

ja füüsika tunnid igas ulatuses.

Arvemasinal

ja liiklatil õpetan kiiresti arwutama.

Harju 35—1.

Masinakirja

kiirkursused ja harjutused.

Harju 35—1.

Kutsega keskkooliõpetaja annab edukat

eesti keele

runde. Kõnelda Nunne t. 8—2, kodus kl. 10—12 ja 3—5 p. l.

Klaveritunde

teooria-solfeggio õpetusega annab konserwat. wan. kurs. meesüliõp. (prof. A. Lemba kl.) algajaile ja edasijõudnuile.
Kõnet. 10—12 ja 4—6.

Lembitu 10—2

telef. 475-44.

Algebra

trigonomeetria, analüüsi, füüsika, kosmograafia jne. tunnid nõrkade parand., klassitööks ja igasugu eksameiks. **Kentmani 16—2.**

Masinakirjakursused,

tööd ja harjutus.

Inglise keele

tunnid. Kentmani t. 24—10

Tööotsimised

Lp. töösturid ja ärimehed! Teojõuline, aus ja korralik **noormees** maalt soowib töötada äris, töösturses, weomajinal wõi muul wastawal füüsilisel tööalal. Lahked pakkumised saata jlt. „18/8858".

Töökas maanein palub

teenistust

ükskõik mis alal, on enne teeninud, oma korterist käies. Kirjad jlt. „10/9890" wõi Rüütli 16—11.

Wilunud

keetja

soowib kohta. Kirjad jlt. „6/9886".

Tütarlaps

soowib rätsepa abiliseks. Soowitaw pintsakurätsepa juure. Kirj. jlt. „31/9911"

Härrad

rätsepad!

Wilunud abiline soowib kohta. Teat. jlt. „9/9889".

Soowin teenistuskohta

majade-valitsejaks

Olen täiesti karske ja aus, waliisen tohalikke keeli, olen wilunud arwe- ja raamatupidamises, ladude ja majade walitsemises ja korrashoidmises, oman head soowitused ja tunnistused. Teatada pal. jlt. „22/9902"

Hiiumaalt jõitnud

17-a. tütarlaps

palub mingit teenistust wõi kuhugi õpilaseks, on rahul kõigega. Teat. pal. jlt. „33/9873".

Wilunud

antiikmööbli

parandaja ja poleerija otsib tööd Tallinnas. Aadress: O. Laanemann, Tõbra tän. 23—4, Tartu.

Intellig. noormees

soovib kohta

äri- wõi töösrusalale, soowitused olemas. Kirj. „Presja" Tartu, tunnist. nr. 55.

Kuupalk

jellele, kes wõimaldab raskes seisukorras 34-a. naisele teenistuse wabrikuse wõi tubade koristajaks. Rahul kõigega. Kirjad jlt. „34/9914".

Lp. põllumehed!

26-a. maanoormees ja tüdruk soowitwad tallu teenistust, tunnewad kõiki talus ettetulewaid töid. Teat. jlt. „27/9867".

Härrad töösturid

wõimaldage noorele tütarlapsele teenistust, wõib olla ka õpilaskoht. Kirj. jlt. „34/9874".

Juhuslikuki waba, wilunud, karske, tunnistusega **27-a. pagar** otsib tööd. Pakkumised kirj. jlt. „14/8854".

Palun,

wõimaldage korralikule maaneiule teenistus, soowitaw oleks töösruse, wabrikuse wõi ükskõik mis alal, teeb kõiki töid, ei põlga tööd, wõib ka mõni õpilaskoht olla. Teatada jlt. „19/8859"

Keskkooliõpetaja soowib

repetiitoriks

(eriala eesti keel). Teat. kirjal. jlt. „31/9871".

Korralik noormees otsib

pikolokohta

Teatada jlt. „6/9926".

Tööpakkumised

Toiduainetekauplusse vaja noort ja wilunud keelivalitsejat

müüjannat

Teat. saab U. Kalamaja 25, poest, kl. 4 alates.

Teenijat

tarwis. Hermani t. 12—5

Tallu tarwis

naisteenijat

Palk leppel. Kaubelda täna kl. 16 alates ja homme igal ajal Lennuki tän. 52—5.

Ettekandjat

wajatakse restorani. Kaubelda täna kl. 3—6 Koidu tän. 16—11.

Tüdrukut

tarwis maale tallu. Kaubelda turukaubamajas nr. 15-a.

Tislerit

kes on hästi wilunud, tarwis mööblitöösruse „Uranus", Pühawaimu 18.

Wilunud korralikku

juuksurit

wajatakse kindlale kohale. Wesilainete tegemise oskus soowitaw. Pärnu mnt. 6, äri 5, Kirla majas.

Juuksurit

waja kohe. Kindel palk wõi protsent. Läbirääkimine täna kl. 19—21 Rohu t. 29—1.

Wajatakse kohe wilunud korralikku puhtusearmastajat

müüjannat

worsti- ja delikatsiskauplusesse. Läbi rääkida 24. jaanuaril kella 5—6 p. l. hotellis „Imperial" tuba nr. 9

Töölisperekonda waja **laste järele vaatajat.**
Tulla e. l. kella 10—12 Jurreweo tän. 16—6.

Wäikesesse riigiametniku perekonda wajatakse wallalist, tublit, korralikku, ausat, hästi keeta mõistjat, oma korterist käisat **passijat**
Tulla tunnistustega Pallasti tän. 13—2, kl. ½7—½8 õhtul.

Maale tallu wajatakse nooremat **sulast**
Kaub. kella 3—6 Uus Kalamaja tän. 12—1.

Tarwis esimesejärgu öölokaal-restorani asjatundjat

wirtinat.

Kirjad jlt. „B. 286".

Köögiteenijat

waja. K. Kalamaja 6; tauplemine 2. korral.

Sulast

tarwis linna lig. maale. Magasini 25—20.

Wajatakse linna lähedale suwilasse

vilunud aednikku

Läbi rääkima tulla kl. 2—3 Pärnu mnt. 22.

Wajatakse **tüdrukut,** kes on karjatalituses wilunud. Kaubelda teisip. kella 8—10 Pärnu mnt. 76, hoowis.

Metallivalu, elektritarvete ja lukusepaala töökoda soovib leida **KAASOSANIKKU,** kapitaliga umbes 1000 kr.; kaasatöötamine soovitav. Teatada slt. „19/9939".

Restoran „Brigittasse" wajatakse kohe wilunud

ettekandjat

Kautsjon nõutaw. Telef. 428-40/15 Pirital.

Wajatakse kohe **kammijat** kes tunneb hästi wesilaineid ja kõiki daamidetöid. Kindel koht ja kindel palk. S. Roosikrantsi 15, äriõe, kella ½7—7.

Juuksur-preilisid waja üht meestetööle ja reist naistetööle. Kindel palk. Kirjad Tehnika 10—6. Läbir. kl. 5—7.

Keetjad, üksiteenijad, pasiijad, lastehoidjad, ettekandjad ja igasugu muud teenijad saawad kiiresti häid teenistuskohti J. Kühle lohakulamise kontori kaudu Wanaturu 6 (Wiru 2).

Korteriotsimised

Proviniisist tulnud noor abielupaar soowib

korterit

— tuba ja kõõk, Pelgulinna wõi Lillekülla rajoonis. Teat. jlt. „13/9893".

Korralik, ametiskäija preili wajab kiiresti odawat ornatetic **möbl. tuba**
Pakkum. jlt. „7/9887".

Kindlas teenistuses korralik preili soowib mööblita wõi ka wähese **möbl. tuba**
Kirjad jlt. „36/9916".

Riigiteenija (sõjawäelane) soowib nuganat erasisseläiguga **möbleeritud tuba**
1. linnajaos. Soowitaw Sõja wõi Kalewi tänawas. Pakkumised jlt. „12/9932".

Lasteta perekond wajab kohe wõi edaspidi

korterit

— tuba, waheseinaga wõi tuba ja kõõk. Kirj. jlt. „18/9938".

Korteripakkumised

TALLINNAS

Korter

— 2 tuba, kõõk, wann, keskkinnas ära anda. Soow. kirj. jlt. „17/8857".

Korter

— tuba, kõõk, esik, Balti jaama lähedal, ilma anda sellele, kes ostab ära korterimööbli Kr. 130. Soow. kirj. jlt. „3/9883".

Kindlas teenistuses käija isik wõib **kaasüüriliseks** tulla, kas omaette tuba wõi woodikoht. Kirj. jlt. „35/9875".

Uues keskküttega majas

üüritakse välja:

1) 3-toaline korter kõigi mõnusustega ja 2) kauplusruum. Koidula tän. 13, kiisida majahoidjalt.

Korter

— 3 tuba, esik, W. C., wõi- ja üürida uues keskküttega majas. Oskari tän. 75.

„ALLIANCE FRANÇAISE"

prantsuse keele ja kirjanduse kursuste tunnikava.

Algajate kursus

Igapäevases kõnekeeles tarvitatavad sõnad; grammatika ja stiili põhimõisted.
I aasta: 1. grupp — teisipäeval ja neljapäeval kella 19—20 — prl. O. Nuut.
2. grupp — teisipäeval ja neljapäeval kella 18—19 — prl. O. Nuut.
II aasta: Esmaspäeval ja kolmapäeval kella 18—19 — prl. O. Nuut.
III aasta: Esmaspäeval ja kolmapäeval kella 19—20 — prl. O. Nuut.

Keskmine kursus

Grammatika; uuemaaja kirjanduse tekstide seletamine; tõlkimine; kompositsiooni harjutused.
I aasta: Esmaspäeval ja kolmapäeval kella 19 kuni 20 — hra J. Cathala.
II aasta: Esmaspäeval kella 18—19, reedel kella 19—20 — hra J. Cathala.

Kõrgem kursus

Prantsuse tsivilisatsiooni põhielemente; XIX sajandi kirjanduse ajalugu.
XIX sajandi prantsuse kirjanduse ajalugu — reedel kella 18—19, J. Cathala.
Keelelised harjutused reedel kella 19—20 — hra Y. Lasseron.
Kursuste lõpetajaile diplomid.
Sissekirjutamine kursustele Kuninga 2—6, kella 18—20.

Cand. rer. merc. HANS MARGENS

Raamatupidamise kursused

Põhjalik, kiire ja odav õppevõis.

Uute õpilaste vastuvõtt täna kella 3—9 Viru t. 14—8.

MERCEDES

Express

1 masin—2 tähestikku!

(näiteks eesti + vene)

Ainulaadne ehituswõis.

Nõudke prospekte peaesindi

MEHKS & KO **Tallinn, Vene 19. Tel. 469-49. 472-64.**

Isikuid,

kes nägid mööblikoorma mahapanemist 19. skp. õhtul kella 5—6, palun waevatasu eest teat. Kunderi 19—2, telef. 316-72 wõi kriminaalpolitseile. Koormas oli hele-triibuline pehme mööbel, jal.-õmblusmasin, raadio, laud ja kaubapakid. Lgp. lugejad, näidake kuulutust majas elavale voorimehele.

MARGIÄRI

ESTOFIL. Saabunud kõik senini U. S. A-s ilmunud blokid. Muu seas „International Philatelic Exhibit" Michel nr. 311. Rmk. 300.—. Soovikorral vahetus teiste blokkide vastu. Müüme Eesti marke soodsamalt kui senini kõikides hinnakirjades märgitud. Tellimisel tehakse vastav hinnaalandus.

F-a ESTOFIL, Pikk tän., 29-a, tel. 469-12.

Eesti patendi nr. 1372

27. weebruarist 1930. a

„Taltusvõis ja aparat [illegible] vesinikkude destilleerimiseks ehk krakkimiseks ja aurude puhastamiseks"

omanik soowib ühendust huwiringkondadega oma nimetatud patendi müümiseks, ekspluateerimiseks wõi litsentsi andmiseks. Teateid annab **S. Ahven, Tallinnas, Kreutzwaldi 11—6.**

„Päevalehe" üksiknumbrite müük

H. VARIK

Leisi - Saaremaal

Tuba pliidiga

wäheje mööbliga, ära anda, üür 12 kr. kuus. Narwa m. 130—1, Kadriorus.

Väike korter

— 1 tuba, kõõk ja esik — ära anda Taime tän. 19 (Oskari tän. lõpus).

Lihakauplus

teenishoiu nõuetele wastaw ära anda Wabriku 15—14

Kaasüüriliseks

wõib tulla ametiskäija naisterahwas. Proonkji 1—9.

2-toaline

korter

saada Jakobsoni t. 25—7.

Müüakse

Poelett,

kapid, witriinid, riiulid, kaalud — kõik uus ja moodne, poole hinnaga müüa. Pakk. jlt. „M. 1359".

Suur valik

vooditekke

vateeritud Kr. 13.50 alates,
udusulg. Kr. 65.— alates,
villased Kr. 14.75 alates,
pikee (linased) Kr. 10.— alates.

Suletööstuse müügiosakond, Vene tän. 27.

Lehm

on müüa. Niidi tän. 24, Sirjis.

ERNST ROOSIK

Sügavas kurbuses

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse juhatus, graafikatööstuse juhatus, ametnikud ja tööliskond

---

Vaikselt lahkus täna hommikul kell 5.45 minu unustamata kallis mees, meie armas vend ja onu

Ernst Julius Mardi p. Roosik

sünd. 22. XI 1876, surn. 24. I 1938.

Kirstupanek Erahaiglas teisipäeval, 25. jaanuaril, kell 7.30 õhtul.

Ärasaatmine Erahaiglast kesknädalal, 26. jaanuaril, kell 2.30. Matmine kell 3 Kaarli kirikus, sealt vanale Kaarli kalmistule.

Valusas leinas **lesk, õed ja õdede pojad.**

Õnnetu surma läbi lahkunud kaasametnikku

JÜRI KAARMA't

mälestavad **Tallinna Tolliinspektor ja ametkond**

ERNST ROOSIK

SUND. 22. XI 1876
SURN. 24. I 1938

„POLIGRAAF"

Res.-kapt.

Kaarel Aret

(end. Vervolt)

sünd. 4. IV 1892. a.
surn. 23. I 1938. a.

Leinas

naine, lapsed ja omaksed.

Matmine 28. jaan. s. a. kell 14.30 Põltsamaa kalmistule.

Ärasaatmine Põltsamaa ühisgümnaasiumist.

Jüri Kaarma

Gustav-Adolfi Gümn. Vilistlaskogu.

Jüri Kaarma

* 13. IX 1904,
† 23. I 1938.

„Kalevi" Malevkonna orkester.

---

23. jaan. homm. s. a. lahkus meie hea ema, wanaema, ämm ja õde

Anna Mattisen

sünd. **Düüna.**

Ärasaatmine kodunt 26 jaanuaril kell ½3 p. l. wanale Kaarli kalmistule

Leinawad **lapsed, lapselapsed, õde ja wäimehed**

Südamlik tänu

kõigile sugulastele, sõpradele ja tuttavatele, eriti Veeteede Valitsuse ametkonnale, kes meie armsa mehe, isa ja vanaisa

Gustav Jõeleht'i

viimsele puhkepaigale saatmisest nii soojalt osa võtsid.

Leinajad **lesk ja omaksed.**

Onnetu surma läbi lahkunud armast meest ja isa

August Kaarli p. Loorits'at

sünd. 10. IX 1901. a., surn. 21. I 1938. a.,

mälestavad valusas leinas **naine ja tütar.**

Ärasaatmine teisipäeval, 25. I 1938. a. kell 14 Keskhaigla kab.-list Liiva kalmistule.

---

23. jaan. 1938 a. uinus igavesele unele minu armas abikaasa, meie kallis isa

BERNHARD SEEVALDT

Kirstupanek 24. jaan. kell 8 õhtul Maakr. 34—9.

Ärasaatmine leinamajast 26. jaan. kell 3 päeval Kopli kalmistule.

Leinajad **omaksed.**

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk